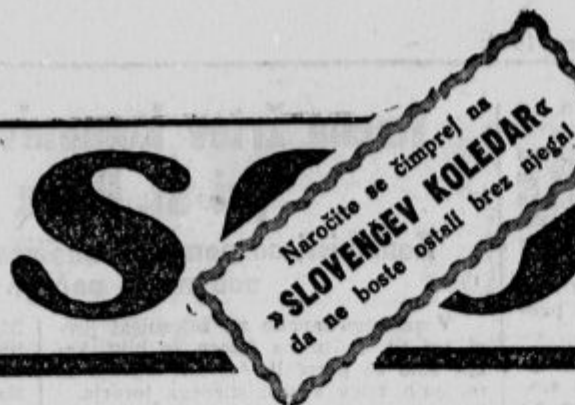


Uredništvo: A. Spravaj Ljubljana,
Kopitarjeva 4. Telefon 22-61-22-64.
Mesečna naročnina 22 lit. — Ček.
ra. Ljubljana 10.650 za naročnino
in 10.394 za inserat. Isključno za-
stopstvo za oglase in Italije in
inosemetvati UPI S. A. Milano.
Dokopisov ne vračamo.



SLOVENEK

DECEMBER-1944

1

PETEK

Hohe USA-Verluste östlich von Aachen

Deutsche Gegenangriffe bei Jülich. Im Raum Buchweiler einige Orte durch Gegenstöße zurückgewonnen. — Fallschirmjäger erober-ten Höhenstellungen in Mittelitalien. — Neue Abwehrfront westlich Fünfkirchen. Deutscher Abwehrerfolg in der zweiten Kurland-Schlacht

Aus dem Führerhauptquartier, 30. November. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Bewegungen englischer Verbände im Raum von Nimwegen und vor unseren Maas-Stellungen in Südost-holland wurden von unseren Batterie-ten unter Feuer gehalten und wieder-holt zersprengt.

Im Kampfgebiet südöstlich von Aachen setzten die Amerikaner trotz hoher Verluste ihre Angriffe hart-näckig fort. Durch unsere Gegenan-griffe nordwestlich und westlich Jü-lich verloren sie mehrere hundert Gefangene. Bei Hürtgen dauern die schweren Orts- und Waldgefechte an. Im gesamten Kampfraum wurden durch unsere Abwehr in den letzten beiden Tagen 26 feindliche Panzer vernichtet.

Im Umkreis von Metz leistet eine Reihe von Befestigungen immer noch tapferen Widerstand.

Gegen unsere Stellungen an der lothringischen Grenze drückt die Dritte amerikanische Armee wei-ter mit starken Kräften vor. Beider-seits des Forstes von St. Avoird und südlich Saarunion scheiterten gegne-rische Angriffe. Im Raum nördlich Buchweiler behaupteten unsere Verbände ihr Hauptkampffeld gegen den andringenden Feind und gewan-nen durch Gegenstöße einige Orte zu-rück.

Unsere im Elsass kämpfenden Di-visions haben nach den jetzt vorlie-genden Meldungen vorgestern insge-samt 48 Panzer und 9 Panzerspähwa-gen vernichtet oder erbeutet. Infolge dieser Verluste hat sich der Feind ge-gern an den bisherigen Schwerpunkt-ten der Kämpfe auf örtliche Angriffe beschränkt. An den Gebirgshängen westlich Muelhausen schob er sich mit stärkeren Kräften an unsere neuen Stellungen heran. Aus einem Brücken-kopf nördlich des Hueningen-Kanals wurde der Gegner im Angriff gewor-fen und erlitt hohe Verluste.

Verstärktes Fernfeuer lag bei Tag und Nacht auf dem Gebiet von Lon-don, Antwerpen und Lüttich.

In Mittelitalien säuberten unse-re Truppen zwei kleinere feindliche Einbruchstellen am Monte Belve-dere und südwestlich Vergato und machten dabei Gefangene. — Westlich

Imola gewonnen bewährte Fallschirm-jäger neue Höhenstellungen. — An der französisch - italienischen Grenze erlitt der Feind bei örtlichen Kämpfen am Mont Cenis hohe Ver-luste.

In der Ägäis zerschlug die Be-satzung der Insel Piscopio einen neuen britischen Landungsversuch nach kurzem harten Kampf.

Auf dem Balkan wiesen unsere Verbände bei Mostar stärkere feind-liche Angriffe ab. Im Raume von Knin in den Dinarischen Alpen hat der Druck des Gegners nach seinen schweren Verlusten der letzten Tage er-heblich nachgelassen.

In Südungarn kamen die starken bolschewistischen Angriffsverbände vor einer Abwehrfront hart westlich Fünf-kirchen zum Stehen.

In Mittelungarn hielt die Kampfpause an. Im Raum von Mis-koke scheiterte trotz starker Artillerie-vorbereitung ein erneuter Durchbruch-versuch der Bolschewisten an dem zähen Widerstand der deutschen Truppen. Auch im ostslowakischen Grenzge-biet blieben die angreifenden Sowjets nach geringem örtlichen Bodengewinn liegen.

An der übrigen Ostfront verlief der Tag im allgemeinen ruhig.

In der zweiten Abwehrschlacht in Kurland haben die unter dem Ober-befehl des Generalobersten Schörner kämpfenden Verbände des Heeres und germanischen Freiwilligen der Waffen-SS wiederum einen vollen Abwehresieg errungen. An ihrer Standfestigkeit ze-richtete der Ansturm von 70 sowjetischen Schützen divisionen und zahlreichen Pan-zerverbänden, die vom 19. bis 25. No-vember unter starkem Artillerie- und Schlachtfliegerangriff gegen unsere Front anstürmten. Die Bolschewisten verloren 158 Panzer sowie 34 Flugzeuge und hat-ten hohe Ausfälle an Menschen und Ma-terial.

Unter dem Schutz einer geschlossenen Wellendecke griffen nordamerikanische und britische Torflieger West- und Nordwestdeutschland an. Schä-den entstanden vor allem in den Wohn-vierteln der Städte Hannover, Hamm und Dortmund. Störangriffe richteten sich in der vergangenen Nacht gegen Hannover und das südliche Reichsgebiet.

Visoke ameriške izgube vzhodno od Aachena

Nemški protinapadi pri Jülichu. Na področju Buchweilerja je bilo nekaj krajev zavzetih s protinapadi. Padalski lovci osvojili višinske postojanke v srednji Italiji. Nova obrambna črta zapadno od Pečuha. Nemški obrambni uspeh v drugi kurlandski bitki.

Führerjev glavni stan, 30. nov. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja:

Naše baterije so obstreljevale in po-novno razbile premike angleških oddel-kov na področju Nijmegen in pred našimi postojankami ob Maasi.

Na bojišču jugovzhodno od Aachena so Američani kljub visokim izgubam še naprej trdovratno napadali. Zaradi na-tilih protinapadov severozahodno in za-hodno od Jülichu so izgubili več sto ujetnikov. Pri Hürtgen se nadalju-jejo težki krajevni in gozdni boji. Na vsem bojišču je uničila naša obramba v obeh zadnjih dneh 26 sovražnih oklepni-kov.

Okrog Metza se nekaj naših utrdb še vedno junsko upira.

Tretja ameriška armada še nadalje močno pritiska proti našim postojankam ob Lorenski meji. Ob obeh straneh gozda pri St. Avoird in južno od Saaruniona so se izjalovili nasprotni napadi. Severno od Buchweilerja so obdržali naši oddelki svojo glavno bo-jno črto kljub sovražnemu pritisku. S protinapadi so dobili nazaj nekaj krajev.

Naše v Alzaciji boreče se divizije so uničile ali zaplenile po sedaj prispe-llih vesteh predvčeršnjim skupno 43 oklepnikov in 9 oklepnih izvidniških voz. Sprito teh izgub se je omejil včeraj sovražnik na dosedanjih težkih bojov na krajevne napade. Na gorskih pobočjih zahodno od Mulhousa se je z moč-nejšimi silami približal našim novim po-stojankam. Iz nekega predmostja severno od hüninskega prekopa smo vrgli na-sprotnika z lastnim napadom. Imel je vi-soke izgube.

Z ojačenim daljnostrelnim ognjem smo obstreljevali podnevi in ponoči po-dročje Londona, Anversa in Liège.

V srednji Italiji so očistile na-še čete dve manjši sovražni vdorni mesti na Monte Belvederu in jugoza-hodno od Vergata. Zahodno od Imo-le so zasedli preostlejši padalski lovci nove višinske postojanke. Ob franco-sko - italijanski meji je imel so-vražnik visoke izgube v krajevnih bojih ob Mont Cenisu.

V Egejskem morju je razbila po-sadka otoka Piscopija po kratkem

hudem boju nov britanski izkrcevalni poskus.

Na Balkanu so zavrnili naš od-delki pri Mostarju močnejše sovra-žne napade. Na področju Knina v Di-narskih planinah je sovražni prit-isk po težkih izgubah zadnjih dni ob-čutno popustil.

V južni Madžarski smo za-nstavili močne boljševske napadalne oddelke pred obrambno črto tik za-padno od Pečuha.

V srednji Madžarski se je odmor nadaljeval. Pri Miškolcu se je kljub močni topniški pripravi izja-lovil nov boljševski prebijalni poskus ob žilavem odporu nemških čet. Tudi na vzhodnoslovaškem obmej-nem ozemlju so napadajoči Sovjeti obstali po majhnih krajevnih uspehih.

Na ostalem vzhodnem bojišču je potekel dan v splošno mirno.

V drugi obrambni bitki v Kur-landiji so dosegli pod vrhovnim poveljstvom generalnega polkovnika Schörnerja boreče se oddelki vojske in germanski prostovolci vojaške SS znova popoln obrambni uspeh. Ob njihovi vzdržnosti se je razbil naval 70 sovjetskih strelskih divizij in šte-vilnih oklepnih oddelkov, ki so od 19. do 25. novembra napadale naše bo-jišče z močno uporabo topništva in borbenih letal. Boljševiki so izgubili 158 oklepnikov ter 34 letal. Imeli so visoke človeške in stvarne izgube.

V zaščiti strnjeno ležečih oblakov so napadli severnoameriški in britan-ski strahovalni letalci zapadno in severozahodno Nemčijo. Škoda je nastala zaradi v stanovanjskih predelih mest Hannover, Ham-ma in Dortmund. Motilni napadi so bili usmerjeni v pretekli noči proti Hannoveru in južnemu nem-skemu ozemlju.

Kwapinski odklonil sestavo vlade

Bern. »Exchange Telegraph« javlja iz Londona, da je Kwapinski, dokončno od-klonil sestavo poljske nove vlade, potem ko je v torko sporočila krščanska demo-kratska stranka, da ne mara sodelovati v njegovi vladi.

»Za našo socialistično bodočnost«

Führer k obletnici ustanove »Kraft durch Freude«

Berlin, 29. novembra. Ob obletnici ustanovitve narodnosocialistične skupno-sti »Kraft durch Freude« je naslovil nem-ski organizacijski vodja dr. Robert Ley kot ustanovitelj te narodnosocialistične skupnosti na Führerja naslednji telegram:

»Führer! Ob današnji obletnici usta-novitvenega dne narodnosocialistične skupnosti »Kraft durch Freude« Vam jav-ljam, Führer, da milijoni nemških delav-cov in delavk v oborožitvi in vojni pro-izvodnji z žilavo voljo in z verno pri-pravilnostjo dela od meseca do meseca zvišujejo svoje storitve. Ti hrabri ljudje s fantazije bogato improvizacijo ter ne-utrudljivo silo vedno znova izravnavajo škodo, ki je nastala zaradi bombni-škega terorja in sovražnikovega de-lovanja. Te brezprimerne storitve iz-vršuje nemški delavec in trdnem prepri-čanju v pravo socialistično bodočnost. Vi Führer, ki Vam nemški delavec verno zaupa, ste za to najboljši porok.«

Führer, je odgovoril nemškemu orga-

nizacijskemu vodju s telegramom, ki je istočasno poslanica vsem nemškim de-lovnim ljudem, ki stavišjo danes na bo-jišču in v domovini vse svoje sile in ne-uklonljivo voljo za nemško zmago. Tele-gram ima naslednje besedilo:

»Izjava zvestobe, ki sem jo prejel ob priliki obletnice ustanovitve narodno-socialistične skupnosti »Kraft durch Freu-de«, me navdaja z velikim zadovoljstvom. Vem, kaj storijo nemški delavci in de-lavke zaradi svojega hrabrega obnašanja pod najtršimi pogoji v oborožitvi in pro-izvodnji.

Kulturni in socialni vzpon Nemčije, ki je izzval zavist in nevoščljivost sovra-znikov, je bil zaradi vojne prekinjen. Po zmagovitem dokončanju našega usodnega boja bomo konsekvntno dopolnili so-cialistično izgradnjo Nemčije, kajti edino temu cilju prave socialistične bodočnosti odgovarja boj in žrtve te vojne, kateri veljajo vsi naši napori.

Adolf Hitler.«

»Ta mož pomeni vojno!«

Berlin, 30. nov. V okviru svojih člankov o vojnih zločincih se bavi na-mestnik tiskovnega šefa nemške vlade štabni vodja Sündermann v listu »Völ-kischer Beobachter« ob priliki 70 let-nice britanskega ministrskega pred-sednika s Churchillovo osebo in z nje-govo soudeležbo pri prvi in drugi svetovni vojni. Churchill je postal že leta 1911. prvi lord angleške admira-litete s ciljem, da pripravi britansko mornarico za vojno z Nemčijo. Že 29. julija, torej 6 dni pred angleško vojno napovedjo, je izdal vsem sešom bro-dovij svarilno brzojavko, naj bodo pripravljeni na vojno. Skoraj 20 let kasneje, julija 1933, je nastala majhna svetovna senzacija, ko je Churchill pri obisku v Parizu pozdravil pred-sednik zunanje političnega odbora franco-skega parlamenta poslanec Berenger z uradnimi zahvalnimi besedami. De-jal je, da ne bo Francija nikdar po-zabila, da je Winston Churchill pri-pravil angleško vlado v letu 1914, da je šla takoj ob francoski strani v vojno.

Takratni britanski ministrski pred-sednik Asquith poroča v svojem dne-vniku iz oktobra 1914 o epizodi, ki nam pojasnjuje, čemu je bil Churchill tako fanatičen propagator vojne. »Winston Churchill — tako poroča Asquith — me je prosil, naj ga razrešim funkcije načelnika admiralitete ter mu pover-im vojaško poveljstvo. Izjavil je, da mu politična kariera v primeri z vo-jajsko slavo ničesar ne pomeni.« Kot znano, je Churchillovo strastno pri-tiskanje rodilo dardanelski poraz, ki ga je začasno spravil celo ob položaj. Z njegovih potovanj po bojiščih, ki jih je nato opravil v činu polkovnika, po-ročajo o izjavah, o katerih so vojaki v strelskih jarkih zmagovali z glava-mi, a so za Churchilla značilne.

»No, ali ne ljubite vojne?« S tem vprašanjem je pozdravil Tomije v Flandriji. Churchillov angleški življe-njepisec, ki sicer ne štedi z občudo-vanjem, pripominja tu z grozo: »Čim bolj je ta čudni mož ogledoval vojno, tem bolj se mu je dopadla.«

Ko je svetovna vojna minula, ne da bi si Winston Churchill prinesel domov zaželeno »vojaško slavo«, je strastno gledal, kje bi se mogel znova vojaško udejstvovati. Še enkrat leta 1922. je mislil, da bo prišlo do vojne, tokrat proti Kemalu paši in Turkom. V zadnjem trenutku je britanska vla-da zadržala svojega podivjanega voje-nega ministra. Lord Beaverbrook je takrat izrekel besede, ki so za dolgo dobo pokvarile Churchillovo politično kariero: »Ta mož pomeni vojno.« Leta 1934. je bil 60 let star. Časa ni smel več izgubljati. Zato je nastopil proti Nemčiji. Sicer je imenoval pariško konferenco leta 1919. »Vihrav spopad zmešanih demagogov, toda sedaj, ko bi bilo treba revidirati njeno delo, je postal goreč branilec versailskega diktata. Tu je zaslužil novo možnost vojne. Že 15. marca 1934 je poročal češki poslanik Masaryk iz Londona v Prago: »Splošno je znano, da preživ-lja Winston obdobje alarmirajoče po-zornosti ter da stalno opozarja na bližnjo možnost vojne in na nujne oborožitve.« Alarmirajoča pozornost je bila Churchillov neumorni dopri-nos k pripravam za vojno. Že maja 1938 je v Manchesteru javno zahteval vojaško obkolitev Nemčije kot glavno

Sovjetska topniška hrana

Zeneva, 29. nov. DNB. List »Truth« poroča iz Moskve, da so bile izgube so-vjetske vojske v preteklem letu tako ogromne, da so se morali v Moskvi odlo-čiti vpoklicati sedaj tudi nomadske na-rode iz skrajnega severa in vzhoda Si-birije, ki so bili doslej oproščeni vojaške službe. Stejni narodi iz srednje in južne Azije so morali že dolgo izvrševati voja-ško službo ter so jih komisarji s poseb-nim veseljem gnali v boj.

Prvi korak v komunizmu

Titova vlada je, kakor poroča »Tass«, v izvršitvi sklepa »predsedništva pro-fašistične narodne skupščine« glede pre-hoda premoženja »vojnih zločincev in njih pomagačev« v državno last izdala naredbo, po kateri bo zaplenjenih 2000 industrijskih in trgovskih podjetij, vrsta bank in 30.000 kmetij in izročene v dr-žavno posest.

Celokupno zaplenjeno premoženje bo prenešeno v roke posebne uprave, ki bo ustanovljena pri odboru za trgovske in industrijske zadeve.

Gornji ukrep, s katerim bo silno pri-zadeto srbsko gospodarsko in zlasti še srbsko kmečko življenje, je navidezno iz-veden v obliki zaplenbe imovine »voj-nih zločincev in njih pomagačev«, v res-nici pa pomeni prvi korak k popolni so-vjetizaciji in boljševizaciji Srbije. Smeš-no je namreč trditi, da bi bili vsi ti ljudje »izdajalci in vojni zločinci«. — Komunistična praksa nam je dobro zna-na: komunisti prištevajo med »izdajalce« in »vojne zločince« vse tiste, ki nočejo postati komunisti in zlasti vse tiste, ki so se z orožjem v roki borili za resnič-no svobodo srbskega naroda pred groze-čim boljševiškim suženjstvom. Kot reče-mo, je to šele prvi korak, kajti kmalu bomo slišali, da bodo odkrili še druge »vojne zločince«, dokler končno ne bo stal na zatožni klopi ves protikomuni-stični srbski narod, ki ga bodo pod to pretežno boljševizirali. Pri nas je gor-nje dejstvo dober nauk za vse tiste, ki so podpirali titovščino, misleč, da komu-nisti kaj takega »vendarle niso mislili«. Zavedajo naj se, da komunisti ne bodo trpeli nobene zasebne trgovine, nobene zasebne iniciative v gospodarstvu, nika-ke osebne svobode v delovnem razmer-ju, na deželi pa prav nič svobodnih ne-odvisnih kmetij, marveč hočejo vse za-pleniti in izročiti nekemu kolektivu, ki prav nič ne ustreza našim socialnim in kulturnim razmeram, marveč bi uničil še tisto, kar bi nam po vsem dosedanem razdobju še ostalo. Komunizem namreč ni socialni napredek, marveč socialno na-zadovanje.

Zamotan položaj v Italiji

Berlin, 30. nov. K poročilu, da je britanski veleposlanik v Rimu odklo-nil predlog koalicijskih strank, naj prevzame grof Sforza zunanje mini-strstvo, piše »Völkischer Beobachter«, da je bil to postopek, ki se ga poslu-žujejo britanski rezidenti kaj radi na-pram malim indijskim knezom. Z za-sedeno Italijo postopajo kot s črn-skim okrožjem ob Kongu. Vsem na-rodov pa Angleži in Amerikanci jasno kažejo, da jim grozi isti odvzem vseh pravic, kot se to dogaja pri boljševi-kih. »Kdor kapitulira, je kaj kmalu postavljen pred neresljiv položaj ter pride sam njujno pod kolesa.« Ne le grof Sforza, temveč ves italijanski na-rod je s tem dobil brco, v kolikor ima to nesrečo, da živi pod angleškim in ameriškim jarmom, piše »Völkischer Beobachter«.

Stockholm. Čeprav je kazalo, da je kriza v Rimu časno rešena z osno-vanjem nove Bonomijeve vlade, to vendar ni nikaka trajna rešitev, pravi posebno poročilo lista »Svenska Dag-bladet« iz Berna. Sforzin primer kaže nevarne tokove v italijanski politiki in globlje razlike mnenj, kot bi to izhajalo iz površne presoje. V prihod-

Veliki nemiri v Bruslju

Stockholm, 29. nov. Kakor poročajo iz Bruslja, kurakajo z vseh strani oddel-ki podtalnega gibanja, ki je pod boljševiškim vodstvom, na Bruselj, da bi demonstrirali proti Pierlotovi vladi. Britan-ske čete s čeladami in z oklepniškimi oddelki so v polni vojni pripravljenosti ter čuvajo najvažnejše dele Bruslja, med njimi zgradbo parlamenta.

S klici »Dajte nam kruha in premo-gal Dol s Pierlotom!« korakajo tisoči stavku-johih uslužbencev cestne železnice, avto-busnih podjetij, telefonistov in železnič-arjev skozi bruselske ceste in demonstri-rajo proti vladi. Od komunistov progl-ašena stavka še ni splošna, vendar se po-litične skupine levega krila in podtalne-ga gibanja trudijo, da bi stavko z vsemi sredstvi razširile.

Po izvajanju Pierlota v belgijskem parlamentu, kjer so se vsi zavedali res-nosti položaja, je oddalo odporniško gi-banje doslej samo 27.000 komadov oro-žja izmed 49.000, ki jih imajo. 30.000 pri-padnikov podtalnega gibanja hočejo vle-niti v belgijsko vojsko. Belgijski parla-ment je s 116 proti 12 glasovom odobril Pierlotovi vladi posebna polnomočja. 6 poslancev pa so je odrekli pravici gla-sovanja.

Pierlot je ostro posvaril komunistični list »Le drapeau rouge«. Vlada ne bo tr-pela nadaljnjih pozivov k revoluciji. Jav-nost ne sme biti varana. Če to svari lo-bo zaleglo, bodo list prepovedali. Vlada je nadalje sporočila prevoznim delavcem, da je odklonitev dela v vojnih časih za-nemarjanje dolžnosti in kaznivo.

Bern, 29. nov. Kakor poročajo iz Brus-lja, je razjarjena množica izžvižgala bel-gijskega zunanje ministra Spaaka, ko je skušal na nekem zborovanju obrazložiti razvoj najnovejših dogodkov. Pri tem je

prišlo do velikih kravalov in prete-pov, zaradi česar je moral minister prekiniti svoj govor. Notranjepolitična kriza se bliža zaradi vedno naraščajoče boljševiš-ke gonje svojemu višku. Kaže, da na-dalje namerava Pierlot z vsemi silami vo-diti borbo proti podtalnemu gibanju. Po-litijske in vojaške oddelke so ojačili, da bi lahko nadzirali vse ceste, ki vodijo v Bruselj. Bruselj in več belgijskih mest so proglasili za zaporne cone. Prepoveda-na so vsa politična zborovanja in demon-stracije. V Monsu so izvedli številne are-tacije. V Bruslju je pričela zopet voziti cestna železnica. Komunistična stranka in vodstvo podtalnega gibanja pa nada-ljujeta s svojo agitacijo.

Tokio znova napaden

Tokio. Manjše skupine na Marianih nameščenih ameriških bombnikov tipa B 29 so napadle v noči na 30. november japonsko glavno mesto. Cesarski glavni etan javlja, da je okrog 20 letal v več va-lovih odrglo z velike višine nad gostimi oblaki svoje bombe na Tokio in pokra-jino Šikuka. Vse požare, ki so izbruhnili v raznih mestnih okrajih, so v kratkem času pogasili. Vojakihi naprav bombe niso zalede. Človeške izgube označujejo kot izredno majhne.

Zopet kap

Stockholm. Iz Helsinkov javljajo, da je zadel finskega obrambnega ministra ge-nerala Waldena po povratku z nekega razgovora kap. Po poročilu agencije TT iz Helsinkov je deloma ohromljen na de-sni strani.

Milan. »Corriere della Sera« javlja, da je v Rimu umrl general frančiškanskega reda pater Leonardo Maria Bel-lo.

»Tudi pri nas krademo...«

V zasebnih pismih, kjer ni potrebna »narodno osvobodilna« krinka, komunisti brez sramu pokažejo svojo pokvarjenost

Domobranksko glasilo »Mi gremo naprej« je objavilo pismo, ki kaj lepo razkriva razmere med komunisti in pokake, kako komunisti pojmujejo svoj boj. Pismo se glasi:

Na položaju dne 19. 8. 44.
Selan! Mislimi smo, da se boš spametoval pa nisi še danes nič boljši. Če bojo beli ustrelili tega partizana, ki si ga ti pokopal bo šla cela tvoja družina to ti prisegam pri Bogu. Pokladi bomo vas vse posebno pa Milko zaradi njenega kačjega jezika. Ali ne vidiš kako te Bog tepe imaš dva slepa enega mrtvega in pobrali smo ti že pa še ne odnehaš. Pazili bomo na tvojo družino če bo šel še en beli v tvojo hišo in če bomo videli da greš še enkrat na komando belih, je to že povod izdajstva in se kaznuje s smrtjo. Ali sploh kaj misliš ti da koplješ grob drugim od svoje družine.

Tudi tvoj sin je bil pri nas. Pa mislim da se še nobeden ni tako odlikoval v tatvini in krvoštvu kakor Selanov Ludvik. To povej belim tol Naj gredo saj vse ovojajo na Ločnik vprašati in drugim. Ljudje so si kar oddahnili ko je zginil s površja zemlje. Tudi pri nas krademo ampak kakor Ludvik ne. Dobro smo se imeli takrat saj vem da več tudi ti kako je vole kradel in jih tolkel za čete in za vas. Kaj se zgrašaš nad nami vem da, kako je tvoj sin miniral streko tako da je še mene dobro navadil kako se šine od tukaj v št. jurje mečejo. Pa ni treba da bi šla meni vera. Strežkovko naj vprašajo beli kakšen lump je bil.

Zato kar sem napisal glede Ludvika naj gredo beli po informacije na Ločnik na Golo, v Želimlje, v Štorje dalje Strežkova mati Bulovka če bo hotela govoriti in vsak bi vedel povedati zakaj premalo sem napisal škodo in manjka papirja.

Bodite pozorni!!! Upam da bo zagleglo čepa ne bo pa, puška in žepnica da se opusti tvoj izdajalski rod. Vprašaj če se ni nobeden mojih trapaštih tovarišev javil belim da bi malo povedal od tvojega Ludvika zakaj vse barabe so se javile in šle k belim.

Partizan.
To pismo je pisano brez vsakršnih primislov komunističnih krilatice in je pristen izraz preprostega pojmovanja

revolucije, ki ga ima komunist, vzgojen iz poštenega fanta v krvnika, roparja, zločinca.

Pozabiti ne smemo, da je bilo to pismo poslano enemu glavnih terencev, čigar sin Ludvik Selan je bil med glavnimi krvniki na Dolenjskem ter je že prejel zaslužen kazen. Oče, kateremu je pismo namenjeno, se je po tragični smrti svojega sina odvrnil od sodelovanja s komunisti in zaradi tega tolikšen bes komunistov.

Kakor je videti, je Selan za »osvobodilni boj« doprinesel velike žrtve, saj ima doma dva slepa, najstarejši sin je že padel kot zločinec, toda kljub temu so mu komunisti enkrat že vse izropali in mu sedaj po iztreženju groze in prisegajo, da bodo vse poklali in s puško ter z ognjem uničili njegov rod. To je le en primer za tiste, ki so hranili zver, da bi požrla druge, sedaj pa grozi najprej uničiti prav svoje podpornike.

Pismo dokazuje, da med komunisti ni nikakega idealizma, poleta k »svetici

Sport

LJUBLJANA: IZTOK

Z nedeljskega nogometnega tekma med Ljubljano in Istokom se bo končalo domače turnirsko tekmovanje za Mergenthalerjevo trojico. Po dolgem odložitvi bo končno le prišlo do tega končnega srečanja med obema enajstoričnicama, ki naj odloči, kdo od njih naj zasede prvo mesto na vrhu tabele in si s tem pribori najlepše darilo.

Že pred štirinajstimi dnevi sta se obe moštvi pomerili na igrišču SK Ljubljane s istim namenom, vendar pa je takrat nastopila višja sila. Tedaj odigrana prijateljska tekma je končala s najuspešnejšim rezultatom 1:0 v korist našega prvaka SK Ljubljane. Zmaga pa tedaj ni bila prepričljiva; gledalci so bili mnogi, da bi bil mogoč tudi obraten rezultat. V nedeljo bo torej rešena uganina, kdo bo prvi. Obe moštvi sta dobri. Ljubljana tehnično boljše, povezovaljša, Istok pa borbenjši in srčnejši. Nedeljsko srečanje bo gotovo zanimivo, saj bomo videli pri delu našli dve najboljši nogometni moštvi. Prijatelji nogometa bodo pri nedeljski tekmi gotovo v polni meri prišli na svoj račun. Tekma se bo začela ob 14.45 na igrišču Ljubljane.

Namen angleške bele knjige

Stockholm, 30. nov. Britanska vlada je, kot smo že javili, objavila Belo knjigo, ki naj poda pregled o naporih Anglije v petih letih vojne. Poročilo je očitno vidno dokaz, da je Churchillova vojna zelo draga in da je vedla do razpadanja britanskega imperija.

O novi angleški Beli knjigi piše »možemski poročevalski služba«: Za molkom britanskih uradnih mest o pogajanjih med Londonom in Washingtonom se ne skriva le težnja izogniti se razgovoru o razvoju pogodbe o posojilu in najemu, tem oč razvoju samem. Angleži ne mislijo vrniti Amerikancem niti centa. Saj dobro vedo, da bi taka plačila dovršila gospodarski zlom Velike Britanije. Da bi ameriško javnost postopno pripravili na gornje dejstvo, so izdelali izredno važen načrt. S številnimi publikacijami skušajo dokazati, da je Velika Britanija dala v tej vojni Zdrženim državam vsaj toliko protidajatev, kot je od nje prejela dobav. Angleži sestavljajo protiračun. Vprašujejo, ali ne oskrbujejo oni ameriških vojakov v Veliki Britaniji? Ali se jih ni mnogo pripeljalo na britanskih ladjah čez Ocean? Ali ni vsa evropska vojna bolj ameriška, kot britanska zadeva? Med izumitelje strategije, s katero skušajo igrati Angleži Amerikance za milijarde dolarjev, spada predhodnik lorda Halifaxa v Washingtonu — lord Lothian. On je prav za prav prišel na misel, naj Amerikanci dobavljajo zastonj. Lord Lothian je kmalu po tem uspešnem podminiranju zakona o posojilu in

najemu umrl. Toda našel je ljudi, ki so vzeli v roke njegovo dediščino, dediščino velike prevare ameriškega naroda. Churchill, Beaverbrook, Anderson, Brendon-Bracken in ostali so trdno odločeni, da preračunajo ameriške vojne dobave s svojimi protizahtevami ter tako dosežejo izravnano vseh računov. Celo lord Halifax, ki nima pojma o kompliciranem ustroju dobav po zakonu o posojilu in najemu ter o premikanju svetovnogospodarskega ravnotežja med anglosaskimi deželami, ima dovolj podzavestnega razumevanja, da se udeležuje tega največjega roparskega pohoda proti dobroimetjem in delovnim naporom ameriškega naroda z navdušenimi govori. Politični smisel britanske Bele knjige je s tem jasen. Prikazati hoče Veliko Britanijo kot pekelko, ki se je požitvalno darovala na oltar svetovne vojne, katera se je ne tiče in v kateri Amerikanci itak ogromno zaslužijo.

K eksploziji v Angliji

Amsterdam, DNB. Agencija poroča, da je izjavil eden izmed zdravnikov, ki so prišli na kraj eksplozije v Burton on Trentu, kjer je zletelo v zrak skladišče streliva britanskega letalstva, da bodo reševalna dela verjetno ustavili. »Osebe, ki so bile ob priliki eksplozije na kraju nesreče, ležijo pod tisočimi tonami zemlje. Več sto mož bi se moralo tedne truditi, če bi hoteli izkoptati te žrtve,« je izjavil zdravnik. Kot vse kaže, bodo oblači uvidele brezupnost teh reševalnih del ter odredile ustavitev reševanja.

Predavanje prof. Vebera:

»Človek in zgodovina«

V okviru Nemške akademije v Ljubljani je v tork predaval univ. prof. dr. Veber v srebrni dvorani hotela »Union« ob veliki udeležbi ljubljanske nemške družbe kakor tudi predstavnikov oblasti ter domačih učnih zavodov. Predsednik dr. Svoboda je imenoma pozdravil hrvatskega konzula ter predstavnika predsednika, ljubljanskega mesta, akademije znanosti in umetnosti, univerze, domobranstva in drugih ter predvsem gospoda predavatelja, ki je že znan v tem krogu. Nato je povzel besedo prof. Veber ter podal svoje pojmovanje razmerja med človekom in zgodovino. Predavanje ni bilo kulturno-zgodovinsko zasnovo, temveč izključno filozofsko ter je imelo namen, pokazati, da je zgodovinsko tvoren samo človek ter da je tudi zgodovina možna samo v človeku. Svoje misli je naperil proti naturalističnemu pojmovanju zgodovine, kakor jo poudarja marksizem, ki človeka istoveti z živaljo, ter se opira na izrazito dualistično pojmovanje vsega človeškega, delež ga na prirodno in duhovno plat. Iz zanimivih dokazov različnosti med živaljo in človekom izvaja, da se o zgodovinskih more govoriti samo pri človeku, samo človeško jedro v njem tvori zgodovino in samo on po svoji duhovni plati prehaja v predmet zgodovinskega dogajanja. To pa zaradi bistvenih notranjih duhovnih razlik od živali, katerim pripada po naradni strani, kajti: kjer je človeško, je tudi prirodno, ne

pa narobe! Te razlike je označil Veber v zavesti 1. odgovornosti, 2. v vzgojnosti, 3. v delu in 4. v podražljajnosti, s katerim tvori take kulturne enote, kakor so družina, ljudstvo, narod, stan itd. Samo, kjer se uveljavljajo te človeške lastnosti, se lahko govori o zgodovini, sicer ostane zgodovina prazna. Bistveni vzrok za tvornost zgodovine in teh notranjih lastnosti človeka pa je v tem, da je človek misleč in hočeč bitje. To človeško jedro — misel in volja — ustvarja zgodovino in samo postaja zgodovina. Toda tudi funkcija zgodovine je dvojna: smiselna in odločujoča. Pri znanstveniku zgodovinarju je poudarjena misel, pri vojaku, borcu za nov svet, volja. Napisana zgodovina je samo delec nenapisane, ta je dogajanje samo, druga znanje. Zadržanja pa se vsa zgodovina šele pri mislečem človeku in posledice, pri katerih imajo vlogo zgoraj omenjene lastnosti, izvirajoče iz misli in volje, segajo in tvorijo zgodovino. To so bile glavne misli njegovega dokazovane filozofskih osnov za novo pojmovanje zgodovine.

Na koncu pa je glasiral novi boj Evrope, ki ni boj za lastno mišljenje in svojo voljo, saj je Evropa imela doslej za ves svet zgodovinsko pomembnost, medtem mora sedaj to svojo pomembnost zgraditi znova s svojo svojisko zgodovino.

Predavanje je bilo nagajeno z odobravanjem in priznanjem.

borbi. Le to so res znali narediti, to, da so iz poštenih ljudi vzgajali zločince, poklicne zločince so pa postavili na čelo tolp. Zločinec Selanov Ludvik je predlagal zločinska dejanja, ki so bila brez presoje vedno sprejeta. Odlikoval se je v tatvini, krvoštvu, saj njegov tovariš sam priznava, kako so padale žrtve na železnici, kako so brez slehernega čuta za pravico uničevali premoženje in morili.

Pismo je napisal zločinec, ki na vse gleda — le s svojega zločinskega stališča in vse tiste, ki ne mislijo in ne delajo enako kot on, sovraži ter s tem priznava, da niso enaki njemu — zločincu. Na to moramo misliti, ko bremo izjavljati: »Naše geslo je, da pobijemo barabe in izdajalce slov. narodov! Zločinec kot sodnik! Dasi tak nesmisel, nam je poleg nešteti drugih komunistov pripravil tudi tega. Družba zločincev se uveljavlja kot nosilec novega socialnega reda. Toda zločinec je in ostane zločinec, zato je vsako njegovo dejanje izraz njegove zločinske narave. Niti osvobodilna borba, niti socialna pomoč revnim, temveč iztrebljenje poštenih in odločnih ljudi in polastitev narodnega in zasebnega premoženja je cilj družbe zločincev, ki jih vodi komunistična partija!

V predtekmi, kjer bo šlo tudi za prvo mesto, se boš pomerili, toda le za dobrih 3 preostalih minut, enajstoričel Viča in Mladike. Dozaj vodi Viš s rezultatom 1:0, in Mladiki bo težko nadoknaditi gol razlike v tako plitvo odmerjenem času. Sicer pa žoga je okrogla. Predtekma se bo začela ob 13.45. Obe tekmi bosta izvedeni ob vsakem vremenu.

NEDELJSKE NOGOMETNE TEKME PO SVETU

Španija. V nedeljskem kolu španskega nogometnega prvenstva je bilo moštvo FC Valencia tisto, ki je pokazalo mnogo boljše igranje kakor pa njen nasprotnik Athletic Avilacion iz Madrida. Zmagala je Valencia kar s 5:0. Tudi pokalni prvak Athletic Bilbao je bil v dobri formi in je premagal Sevillo s 4:0. Vrstni red v tabeli je takšen: Barcelona, Real Madrid in Bilbao, ki imajo isto število točk; sledi: Valencia, Oviedo in Athletic Avilacion.

Slovaška. V nedeljo sta bili odigrani dve igri v slovaškem nogometnem prvenstvu. SK Bratislava, lankoletni prvak, je premagal moštvo SK Hlohovec s 3:1 ter se s tem zelo približal vodilnim kluboma Trnava in Armadi. HG Ceskila pa je premagal VAS Bratislava s 3:2.

Zagreb. Moštvo zagreb. Gradjanskega je nastopilo proti nekemu nemškemu vojaškemu moštvu in ga premagalo s 8:2. Do odmore je bilo stanje 1:1 in so bili nemški vojski kar dobri. V njihovih vrstah so igrali igralci, znani tudi iz mednarodnih tekem, kot Stroh, Hartmann in drugi.

SPORTNI DROBIZ

Evropski rekord v hrbtnem plavanju je padel na boljše. To dni je pripeljal svet. da je padel za domovno izvrstni Schlar. poročni pehote, član Posedolna iz Erfurta, na zapadnem bojišču. Z njim izgubila Nemčija najboljšega hrbtnega plavalca, ki je bil s časom 1:06,8 min. najboljši v Evropi ter najzanesljivejša opora nemškega državnega plavalnega zastopstva.

Zaplenjena imovina upornikov

Z odlokom šefa pokrajinske uprave v Ljubljani (Službeni list št. 89 z dne 25. novembra) je zaplenjena imovina upornikov:

1. Miheliča Franca, slikarja, nazadnje stanujočega v Ljubljani, Miklošičeva cesta 22a;
2. Arkota Borisa, učitelja, nazadnje stanujočega v Ljubljani, Zibertova 27;
3. Pirša Alojzija, trgovca, nazadnje stanujočega v Ljubljani, Šišenska 20;
4. Jukiča Anteja, trg. sodruknika, nazadnje stanujočega v Ljubljani, Pot na Drenikov vrh 1;
5. Romiha Franca, uradnika, nazadnje stanujočega v Ljubljani, ravno tam, in
6. Romih Mare roj. Jukič, gospodinja, nazadnje stanujoča v Ljubljani, ravno tam.

GUNNAR GUNNARSSON:

NA BREGU ŽIVLJENJA

Roman 71

Še malo se je živjal, preden je po tem prijateljskem uvodu prešel k sireljanju v tarčo. A drugega izhoda ni bilo. Videti je, da se mu župnik ne kani umakniti! Zato je zbral svoje moči:

»To pa, končno, ne bi bilo nič kaj prijetno, je začel. »Če bi spomladi spet kandidiral — mislim. Saj imamo tu... mislim namreč, da bi si privoščili nekaj let miru. — Saj imamo — tisto zadevo z Björge z Bergija.« Glas se mu je utrdil — zdaj, ko je slednjič sklenil, da bo naravnost govoril.

»Kaj hočete s tem reči?« je Sera Sturla začudeno vprašal.

»S tem hočem reči... ta otrok, ki ga je dobila, in ki je zdaj krščen, ne da bi našli očeta... to je... nekam čudno — je kaka skrivnost, menda. Vi ste se pa zanj in za njenega otroka tako iskreno zavzeli.«

Bledi obraz Sere Sturle je že bolj pobledele. Vendar se ni razhudil. Preveč je bil slab, da bi se mogel razjeziti. Mimo tega pa si je koj mislil: nova kazen — nova preizkušnja Go-

Imena žrtev komunističnega zločinstva pri št. Petru na Krasu

Komunisti so pomorili množico Slovencev, vojaka prav nobenega, pač pa veliko otrok

V znanem napadu na železniški progi pri št. Petru na Krasu je bilo, kakor smo že poročali, čez 200 mrtvih in ranjenih žrtev komunističnega terorja. Prinesli smo že imena nekaterih ranjenec, danes pa prinašamo še seznam nekaterih ubitih. Na seznamu nimamo imen žrtev, ki so bile doslej pokopane v Postojni, pa tako manjka seznam onih, ki so pomrli po drugih bolnišnicah in krajih za težkimi ranami. V sledečem prinašamo le imena onih, ki so bili na mestu ubiti. Nekaj je med njimi nepoznanih. Med nepoznanimi je največ otrok. Vsa imena dovolj zgornjo potrjujejo, koga komunisti uničujejo v svoji revoluciji: Slovence. In s tako revolucijo pravijo, da nas bodo oslobodili!

Imena žrtev:
1. Ban Katarina, Sv. Jakob pri Reki — 2. Nepoznana — 3. Nepoznana — 4. Nepoznana — 5. Javorovič Stefan, rojen 20. 8. 1883, Reka — Renčević Andreja roj. Krušič, 10. 11. 1911, Kraljevica, stan. Sušak — 7. Mesturi Epidij, tramvajski spevodnik, Reka — 8. Suštar Albina roj. Simčič, 22. 4. 1908, Skalnica — 9. Vidonič Lucian, roj. 12. 5. 1928, Trst — 10. Superina Marjan, Reka — 11. Kukulič Dušan, železničar, Kukuljanovo — 12. Suštar Marija, roj. 1917 v Klani, stan. Skalnica, sestra Albine — 13. Keber Jože — 14. Serdoč Amelija, Reka — 15. Vata Jože, roj. 4. 12. 1897 v Trstu, stan. v Reki — 16. Raspor Jože, roj. 14. 3. 1902 v Klani — 17. Mikulič Mate, roj. 1. 8. 1908 v Kranjci — 18. Ružič Jožefa, roj. 2. 3. 1911 v Kralju, Bakar — 19. Nepoznana — 20. Nepoznana — 21. Pezelj Peter, roj. 28. 6. 1906 v Kraljevi, stan. na Sušaku — 22. Nepoznana — 23. Volf Franca, urad interniranih Sušak, rojena

24. 8. 1944 — 24. Nepoznana — 25. Barčič Marija, roj. 16. 9. 1903, Sušak, poročena — 26. Nepoznana — 27. Herceg Marija roj. Lindič, 14. 2. 1908, Reka — 28. Medvedič Marijeta, roj. 25. 2. 1887, Klana, Sv. Rok — 29. Vinjevič Ljubica, roj. 20. 1. 1912, Paska — 30. Vila Fejza, roj. 1913, Mostar — 31. Nepoznana — 32. Bakarčič Marijeta, Draga, Sušak — 33. Nepoznana — 34. Juranč Marija, roj. 23. 2. 1908, Draga, Sušak — 35. Jelenič Karolina, roj. 12. 2. 1908, Reka — 36. Bulko, viš Draga, roj. 15. 8. 1902, Kedenica, stan. Sušak — 37. Kunšek Adela, roj. 20. 6. 1924, Reka — 38. Nepoznana — 39. Uremovič Ana, roj. 26. 7. 1908, Praprotnjak, Bakar — 40. Mavrinac Jakovina — 41. Kunšek Miranda, roj. 4. 5. 1926, Reka — 42. Raspor Ana rojena Simčič, Klana — 43. Gregurčič (Gerzintič) Marija, Klana — 44. Mavrinac Franjo, Sušak — 45. Scaligeri Rudolf, roj. 13. 9. 1928 v Gorici, stan. Trst — 46. Allar Marija, roj. Malmi 1903, Reka — 47. Kapoitič Anlon, roj. 29. 12. 1902, Sušak — 48. Mokorvič Romana, roj. v Kastvu 20. 9. 1913 — 49. Laginja Antonija, roj. v Klani 29. 9. 1929, stan. v Matuljah — 50. Nepoznana — 51. Sinjerce Jožef, Reka — 52. Klacič Katca, roj. Kalinčič, 11. 5. 1924, Frizane, Bakar — 53. De Benedetti Mario, gasilec, roj. 9. 1. 1907 v Padovi — 54. Biancki Alfred, rojen 22. 2. 1898, Reka — 55. Memko Dominik, roj. 20. 8. 1917, Reka — 57. Cetina Peter, roj. 17. 1. 1913, Reka — 58. Cibič Stefan, roj. 1.2. 1901, Praprotnjak — 59. Volkančič Terezija, 22 let, Reka — 60. Sandali Terezija, roj. 14. 10. 1903, Reka.

Imena povedo zadosti. Kri padlih žrtev pa vpije do neba in obtožuje bralorilce-komuniste.

šiba. Mnogi so sprejeli umazani posel torenstva, da ostanejo doma in jim ni treba v hribe. Terenci ne pustijo pri miru niti žen in otrok. Zene in dekleta organizirajo v protifašistični ženski zvezi, otroke pa v organizaciji Komunističnih pionirjev. Rabijo jih za prenašanje pošte, za kurirje, za obveščevalce. Nekatere vasi so zastražene samo z otroki.

Iz Trsta

Zasežena motorna vozila. V Trstu in v Tržiču je policija iztaknila 9 tovornih avtomobilov in tovornih triciklov, ki niso imeli predpisanih prometnih knjižic. Poleg tega so bila v Trstu zasežena 4 motorna kolesa, ki niso bila pravilno prijavljena, v Gemoni, v Pordenone in v Ukvalah pa zaradi enakega vzroka v vsakem kraju po en osebnih avto.

Na smrt obsojen. Posebno sodišče na Reki je obsodilo na smrt nekega policijskega agenta, njegovega tovariša pa na 27 let ječe. Obtožena sta bila umora neke ženske.

Osebnost vest. »Goriški list« poroča v dopisu iz Košane: »Dr. Stanko Cajnkar se še ni vrnil iz Bele Krajine, kamor je odšel konec avgusta na posveto. Njegovi znanci potrjujejo, da namerava ostati kar tam in da ne pride več na Primorsko.

Boj proti črni borzi. Uradno se razglasa: Še vedno se mnogo trgovcev brezvestno peča s črno borzo. Posebno se to dogaja v trgovinah s tekstilnim blagom. Na povelje državnega komisarja za pobijanje črne borze je bilo v prvih dneh novembra izvedena kontrola. Ugotovljeno je bilo, da je mnogo trgovcev prodajalo svoje blago po znatno zvišanih cenah, ne da bi bilo treba oddati predpisanih točk. Slo je v prvi vrsti za možko in žensko perilo, suknino in volneno blago, nogavice in otroške obleke. Za par nogavice je bilo plačanih 850 lir. Ta znesek je petina plače srednjega delavca. Trgovci so bili poklicani na odgovor in morajo plačati znatne denarne kazni. V primeru novega prestopka se bodo zaprle njihove trgovine.

Skozi kanal je vlomil. Neznani zlikavec je vdrl v skladišče z živili na Bar-kovljah. Policijski organi so pri preiskavi ugotovili, da je moral zlesti skozi podzemski kanal, da je mogel priti v skladišče, kajti vrata niso bila vlomljena. Iz skladišča je tako izginilo za približno 50.000 lir živilskih potrebštin.

kot ste brez dvoma že slišali, da bom kandidiral. Če bi vi spet nastopili kot kandidat, potem je bolje, da vse kaj opustim, ker potem bi se moralo že kaj izrednega zgoditi, če bi hotel jaz zmagati. Mene pa — kar ne bom tajil — jako veseli, da bi videl, ali ne bi mogel kaj koristiti v zbornici. Jaz namreč vidim — kako bi se izrazil? — da manjkajo v zbornici praktični elementi — poslovnih ljudi, če smem tako reči. Dozdeva se mi, da je bil trgovski stan doslej premalo zastopan pri števila kmetov in duhovnikov v zbornici. Že zdavnaj ni v tem okraju nobena skrivnost več, da hočem pri bodočih volitvah nastopiti kot kandidat. Če bi torej mogel dobiti vaš pristanek, da vi imate namena kandidirati — in — še boljše — če bi vi gleda na to hoteli izreči besedico — na primer po pridigi v nedeljo — bi bilo to neprecenljivo koristi za mojo kandidacijo — neprecenljivo koristi... in jaz bi vam bil za to jako hvaležen.«

Iskra plamteče jeze, ki se je bila sprico faktorjeve precej neprikrite grožnje vnela v srcu Sere Sturle, je kmalu ugasnila. Se je faktor začel spet govoriti s prejšnjim prijateljskim glasom, se je župnik utrujeno sesedel nazaj na zofa. Zdaj je sedel pokonci v kotu zofe in zamišljeno strmel v praznino. Le na pol je prisluskoval faktorjevim besedam, medtem ko so bile njegove misli čisto drugod.

Komunisti zapuščajo tudi Loško dolino

Iz nemira
k miru

M. T.

»Lažnivo časnikarstvo«

Od rodu do rodu

Kakor eta namreč nekajdaj in mor
še zdaj kmečki oče in mati zvečer
družino glasno molila za vse raj
šega rodca, prav tako eta prav go
na tihem še bolj od srca molila za
potome našega rodca. Tako je v
molitvah bila največja povezanost m
rodov, ki so drug drugemu ostali z
Naj bi se to ohranilo, hkrati pa n
to duhovno povezanost začel kmeti
mestni človek, ki je zdaj v svoji ne
zanosti tako osemal in prav zaradi
v takih viharjih tudi neoprvaren, k
ga vidimo, vsega pomilovanja vred

Le božja resnica, ki jo Cerkev uč
prinaša našim dušam mir.

Vojska, ki se preživlja z ropanjem

2.268 glav goveje živine v skupni teži 1.134.000 kg, v vrednosti 15.876.000 lir; 267 prašičev, v skupni teži 82.000 kg in v vrednosti 1.153.000 lir. Žita 692.000 kg v vrednosti 5.355.000 lir; poleg tega še mnogo druge hrane. Skupno je torej naša vojska dobila 2.733.000 kg hrane v vrednosti 26.588.000 lir.◀

Tudi v okolici Črnega vrha nad Idrijo se stalno klatijo manjše roparske tolpe, ki nadlegujejo ljudi, ropajo in umičejo imovino posameznih družin. Da pri tem najbolj trpe one družine, ki niso njihovega mišljenja, poskrbe domačini — renci.

O podobnem sovobajanju pripovedujejo tudi prebivalci vasi Planina, Čavce, Laze, Martinjak in Grahovo. Ljudje so povsod zelo preplašeni in prostotinske tolpe, naj jih vendar že enkrat pustijo pri miru, toda prošnje zadenejo na gluha ušesa. Ko so komunisti kradli v Grahovem in v Martinjaku, jih je presegel domobranska patrولا. Padlo 7 komunistov; med njim je bil tudi polikomisar.

13. novembra je precej številna komunistična roparska skupina prišla ropati Krško. Izropali so dva mlina. Blago z vozom odpeljali proti Ambrusu. Dražči vasi, kjer sta čakali dve lačni gadi.

Sredi tega meseca so se pojavili tisti, ki so prihajali na Blokah komunisti, ki so prišli, ki so temu da so imeli nove uniforme, s temnim namenom. Po vseh hišah so brali odeje, ki so jih po sredi tako prebrali, da morejo skozi odprtino vstati glavo.

Tudi iz okolice Zirov prihajajo prošila, da komunisti po vseh okoliških seih vrše generalno krajo. Celo njihovi somišljeniki morajo dati svoj delež, karavno majhen: 500 kg pšenice, prosa kaj podobnega. Prašiči in goveja žirna imajo prednost.

Enako je drugod na Gorenjskem, ljudje zelo skrivajo, kdaj peljejo v m. Če za to zvedo terenci, se kmalu klati nekaj komunistov, ki brez o zahtevajo vsu mletero. Nad Trčičem se zgodilo, da so komunisti pobrali vsu ko, ki jo je pripeljal mož iz mline. preden je mati iz nje skuhala — žgance.

Kjer se je vgnezdila komuniz-
drhal, tam bo letos za zimo in praz-
hudo, ker ne bo kaj jesti. Pa to je
je munistom vseeno, da se le oni pre-
Zato prebivalstvo s takim veseljem
zdravi domobranca tudi na Gorenjs-
ko enkrat spoznanj, da je vse komun-
no pripovedovanje o grozolah »ta bo
le strašilo. Saj je celo tistim teror-
ki nimajo zločinov na vesti prav, da
dar enkrat zopet mirno spe in so »
večnih »dajatev in rekvizicij za »
no borbo.

NOVA MLADINSKA KNJ
Jón Svensson:

»Dogodivščine na otokih

Prevedel dr. Joža Lavren
265 strani. :—: Vezana lir 85.—
LJUDSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Pred škofijo 5 — Miklošičeva cesta

Tobakarji si znajo poiskati nadomestke

Kranjca sreča ne zapusti, če si sam pomaga...

Pravijo, da je kajenje huda strast. Pravijo tudi, da kadilec ostane raje brez hrane in pijače, samo da lahko potegne nekaj »dimov«. To pa menda velja le za najhujše kadilce. Tudi v mirnih časih, ko je bilo tobaka dovolj, so se našli revež-kadilci, ki niso toliko merili zaslužiti, da bi si mogli v dovoljni meri utesiti svoje kadilske želje. Poskusili so z najrazličnejšim posušanim listjem in kar utešeni so bili, samo da se jim je kadilo pod nosom. Vse hujše težave pa morajo prenašati kadilci v sedanjih časih, ko jim je kaja kaj pičlo odmerjena.

Marsikdo bi dal pol življenja, samo da bi mu bilo odmerjeno malo več te božje trave. Tako pa... Kdor je petičen, kdor ima denarja odveč tudi za tobak in cigarete, katerim je cena zdaj sijajno visoka, ta ne občuti pomanjkanja tobaka tako kot pa tisti, ki si ne ve pomagati iz tobakarske zadrege. Ne ve? To se pravi: zdaj tobakarji in strastni kadilci na vse mogoče pretege tuhtajo, kako bi našli zadovoljivo nadomestilo za tako čislano božjo travico. Zdašnje izkušnje s tega področja vedo povedati, da

so prišli kadilci na izvirno zamisel. Kdo ne pozna našega domačega čaja z označbo »Alpa čaj«? Ni ga človeka-domačina, ki ne bi vedel, da je »Alpa čaj« imeniten, če gre za zdravljenje prehlada, utesitev želodčnih in črevesnih bolečin. »Naš čaj« je narejen iz najrazličnejših mešanica naših gozdnih, travnih in gorskih rastlin in grmov. Najvnetejši raziskovalci tobaknega nadomestka pa so prišli zdaj, po dolgih »poizkusih«, na končni zaključek, da je »Alpa čaj« tudi imeniten za dim. Čaj ima zdej že veliko pristašev in ti kar ne morejo prebaviti, kako imenitno se kadilci, kadar mu morejo le-ti primesti tudi nekaj pravega tobaka. To vam je tobak, pravijo, da nikoli takega. Kadilci pravijo, da je iz tega čaja prirejena kaja le mnogo boljše kot pa, če ne bi imeli kaj za v dim. Da je postal »Alpa čaj« med kadilci čislani, se vidi tudi iz tega, da gre v lekarnah in drogerijah nepričakovano dobro v denar. Tobakarji so s tem čajem prišli iz najhujše zadrege. Pa kdo še reče, da častilci božje trave niso iznajdljivi, če gre za utesitev kadilskih strasti?

Dogodki in novice današnjega dne

NOVI GROBOVI

† Frane Marinc. V 81. letu starosti je umrl gospod Franc Marinc, mestni uslužbenec v pokopju. Pokopali ga bodo v petek 1. decembra ob 11.30 popoldne iz kapele sv. Frančiška na Zalah.

† Antonija Zörer. V Ljubljani je umrla gospa Antonija Zörer roj. Uršič. Blago mater bodo pokopali v soboto dne 2. decembra ob treh popoldne iz kapele sv. Jožefa na Zalah.

† Marija in Viktor Smigove. V Celju sta 10. novembra umrli ga. Marija Smigove roj. Hauptmann, bivša upraviteljica Dnevnega zavetišča v Celju, in g. Viktor Smigove. Pokopali so ju 16. t. m. na Ponikvi.

† Franc Vendramin. Umrl je gospod Franc Vendramin, šolski upravitelj v p. K. zadnjemu politiku ga bodo spremili v soboto 2. decembra ob 2 popoldne iz kapele sv. Krištofa na Zalah.

Naj rajni svetli večna luč, vsem njihovim dragim naše iskrene sožalje.

ZGODOVINSKI PABERKI

1. 1521 je umrl papež Leon X., iz znane rodbine Medicejev. V njegovi dobi je postal Rim središče renesanse. Doversiti je hotel cerkev sv. Petra, zato je razširil odpustke, ki jih je razširil že njegov prednik Julij II., na vse dežele rimske

nemške države. Oznajanje teh odpustkov je dalo Luthru povod za nastop proti Rimu, s čimer se je začela verska revolucija, ki je odtrgala del srednje in vse severno Evropo od Rima. Leon X. se je veliko trudil, da bi preprečil očiten razkol, pa na žalost ni uspel —

1. 1640 je izbruhnila v Lizboni revolucija, ki je strla španeksko oblast nad Portugalsko. Ko je po smrti portugalskega kralja Sebastijana, ki je padel v boju za Marvi v Maroku, umrl še njegov stric, je izumrla stara portugalska vladarska rodbina. Španski kralj Filip II., ki je stremel za špansko nadoblastjo v svetu, prilike ni hotel zamuditi. Poslal je svojo vojsko, ki je pod vodstvom vojvode Albe zasedla Portugalsko, naker so kontenzi priznali Filipa za svojega kralja. Zveza s Španijo pa je prinašala Portugalcem samo škodo, nekaj svetovna trgovina je začela propadati, portugalsko kolonialno posest pa so zasedali Holanci in Angleži. Nezadovoljen narod se je uprl in uspel z vnanjo pomočjo raztrgati zvezo s Španijo. V Lizboni je zavladala dinastija Braganza, katere potomci so ohranili oblast in krono do začetka 20. stoletja —

1. 1672 je bil v Gradcu obglavljen grof Ivan Erazem Tattenbach, upravitelj štajerske, ki se je priključil zaroti Zrinskega in Frankopana proti Habsburžanom. Poleg v Erazmu so dobili hrvaški zarotniki svojega sodelavca tudi v gorškem dežel-nem glavarju grofu Thurnu —

1. 1870 so se zbrali v Ljubljani slovenski, srbski in hrvaški politiki iz avstrijsko-ogorskih dežel in izdelali »jugoslovanski program«, v katerem so »povdrli edinstvo južnih Slovanov in njihove skupne potrebe na kulturnem, gospodarskem in političnem področju, vendar do resničnega sodelovanja še dolgo ni prišlo —

1. 1918 je srbski regent Aleksander pred zastopniki srbske vlade in Narodnega vijeća slovesno proglasil zedinjenje neodvisne države Slovencev, Hrvatov in Srbov s kraljevino Srbijo v eno državo. Novoustvarjena država Jugoslavija pa se na znotraj nikakor ni mogla konsolidirati. Različni zgodovinski in kulturni razvoj je tekom stoletij ustvaril med sorodnimi narodni precejšnje razlike.

1. 1918 je srbski regent Aleksander pred zastopniki srbske vlade in Narodnega vijeća slovesno proglasil zedinjenje neodvisne države Slovencev, Hrvatov in Srbov s kraljevino Srbijo v eno državo. Novoustvarjena država Jugoslavija pa se na znotraj nikakor ni mogla konsolidirati. Različni zgodovinski in kulturni razvoj je tekom stoletij ustvaril med sorodnimi narodni precejšnje razlike.

1. 1918 je srbski regent Aleksander pred zastopniki srbske vlade in Narodnega vijeća slovesno proglasil zedinjenje neodvisne države Slovencev, Hrvatov in Srbov s kraljevino Srbijo v eno državo. Novoustvarjena država Jugoslavija pa se na znotraj nikakor ni mogla konsolidirati. Različni zgodovinski in kulturni razvoj je tekom stoletij ustvaril med sorodnimi narodni precejšnje razlike.

1. 1918 je srbski regent Aleksander pred zastopniki srbske vlade in Narodnega vijeća slovesno proglasil zedinjenje neodvisne države Slovencev, Hrvatov in Srbov s kraljevino Srbijo v eno državo. Novoustvarjena država Jugoslavija pa se na znotraj nikakor ni mogla konsolidirati. Različni zgodovinski in kulturni razvoj je tekom stoletij ustvaril med sorodnimi narodni precejšnje razlike.

1. 1918 je srbski regent Aleksander pred zastopniki srbske vlade in Narodnega vijeća slovesno proglasil zedinjenje neodvisne države Slovencev, Hrvatov in Srbov s kraljevino Srbijo v eno državo. Novoustvarjena država Jugoslavija pa se na znotraj nikakor ni mogla konsolidirati. Različni zgodovinski in kulturni razvoj je tekom stoletij ustvaril med sorodnimi narodni precejšnje razlike.

1. 1918 je srbski regent Aleksander pred zastopniki srbske vlade in Narodnega vijeća slovesno proglasil zedinjenje neodvisne države Slovencev, Hrvatov in Srbov s kraljevino Srbijo v eno državo. Novoustvarjena država Jugoslavija pa se na znotraj nikakor ni mogla konsolidirati. Različni zgodovinski in kulturni razvoj je tekom stoletij ustvaril med sorodnimi narodni precejšnje razlike.

1. 1918 je srbski regent Aleksander pred zastopniki srbske vlade in Narodnega vijeća slovesno proglasil zedinjenje neodvisne države Slovencev, Hrvatov in Srbov s kraljevino Srbijo v eno državo. Novoustvarjena država Jugoslavija pa se na znotraj nikakor ni mogla konsolidirati. Različni zgodovinski in kulturni razvoj je tekom stoletij ustvaril med sorodnimi narodni precejšnje razlike.

1. 1918 je srbski regent Aleksander pred zastopniki srbske vlade in Narodnega vijeća slovesno proglasil zedinjenje neodvisne države Slovencev, Hrvatov in Srbov s kraljevino Srbijo v eno državo. Novoustvarjena država Jugoslavija pa se na znotraj nikakor ni mogla konsolidirati. Različni zgodovinski in kulturni razvoj je tekom stoletij ustvaril med sorodnimi narodni precejšnje razlike.

1. 1918 je srbski regent Aleksander pred zastopniki srbske vlade in Narodnega vijeća slovesno proglasil zedinjenje neodvisne države Slovencev, Hrvatov in Srbov s kraljevino Srbijo v eno državo. Novoustvarjena država Jugoslavija pa se na znotraj nikakor ni mogla konsolidirati. Različni zgodovinski in kulturni razvoj je tekom stoletij ustvaril med sorodnimi narodni precejšnje razlike.

1. 1918 je srbski regent Aleksander pred zastopniki srbske vlade in Narodnega vijeća slovesno proglasil zedinjenje neodvisne države Slovencev, Hrvatov in Srbov s kraljevino Srbijo v eno državo. Novoustvarjena država Jugoslavija pa se na znotraj nikakor ni mogla konsolidirati. Različni zgodovinski in kulturni razvoj je tekom stoletij ustvaril med sorodnimi narodni precejšnje razlike.

1. 1918 je srbski regent Aleksander pred zastopniki srbske vlade in Narodnega vijeća slovesno proglasil zedinjenje neodvisne države Slovencev, Hrvatov in Srbov s kraljevino Srbijo v eno državo. Novoustvarjena država Jugoslavija pa se na znotraj nikakor ni mogla konsolidirati. Različni zgodovinski in kulturni razvoj je tekom stoletij ustvaril med sorodnimi narodni precejšnje razlike.

1. 1918 je srbski regent Aleksander pred zastopniki srbske vlade in Narodnega vijeća slovesno proglasil zedinjenje neodvisne države Slovencev, Hrvatov in Srbov s kraljevino Srbijo v eno državo. Novoustvarjena država Jugoslavija pa se na znotraj nikakor ni mogla konsolidirati. Različni zgodovinski in kulturni razvoj je tekom stoletij ustvaril med sorodnimi narodni precejšnje razlike.

1. 1918 je srbski regent Aleksander pred zastopniki srbske vlade in Narodnega vijeća slovesno proglasil zedinjenje neodvisne države Slovencev, Hrvatov in Srbov s kraljevino Srbijo v eno državo. Novoustvarjena država Jugoslavija pa se na znotraj nikakor ni mogla konsolidirati. Različni zgodovinski in kulturni razvoj je tekom stoletij ustvaril med sorodnimi narodni precejšnje razlike.

1. 1918 je srbski regent Aleksander pred zastopniki srbske vlade in Narodnega vijeća slovesno proglasil zedinjenje neodvisne države Slovencev, Hrvatov in Srbov s kraljevino Srbijo v eno državo. Novoustvarjena država Jugoslavija pa se na znotraj nikakor ni mogla konsolidirati. Različni zgodovinski in kulturni razvoj je tekom stoletij ustvaril med sorodnimi narodni precejšnje razlike.

1. 1918 je srbski regent Aleksander pred zastopniki srbske vlade in Narodnega vijeća slovesno proglasil zedinjenje neodvisne države Slovencev, Hrvatov in Srbov s kraljevino Srbijo v eno državo. Novoustvarjena država Jugoslavija pa se na znotraj nikakor ni mogla konsolidirati. Različni zgodovinski in kulturni razvoj je tekom stoletij ustvaril med sorodnimi narodni precejšnje razlike.

1. 1918 je srbski regent Aleksander pred zastopniki srbske vlade in Narodnega vijeća slovesno proglasil zedinjenje neodvisne države Slovencev, Hrvatov in Srbov s kraljevino Srbijo v eno državo. Novoustvarjena država Jugoslavija pa se na znotraj nikakor ni mogla konsolidirati. Različni zgodovinski in kulturni razvoj je tekom stoletij ustvaril med sorodnimi narodni precejšnje razlike.

1. 1918 je srbski regent Aleksander pred zastopniki srbske vlade in Narodnega vijeća slovesno proglasil zedinjenje neodvisne države Slovencev, Hrvatov in Srbov s kraljevino Srbijo v eno državo. Novoustvarjena država Jugoslavija pa se na znotraj nikakor ni mogla konsolidirati. Različni zgodovinski in kulturni razvoj je tekom stoletij ustvaril med sorodnimi narodni precejšnje razlike.

1. 1918 je srbski regent Aleksander pred zastopniki srbske vlade in Narodnega vijeća slovesno proglasil zedinjenje neodvisne države Slovencev, Hrvatov in Srbov s kraljevino Srbijo v eno državo. Novoustvarjena država Jugoslavija pa se na znotraj nikakor ni mogla konsolidirati. Različni zgodovinski in kulturni razvoj je tekom stoletij ustvaril med sorodnimi narodni precejšnje razlike.

1. 1918 je srbski regent Aleksander pred zastopniki srbske vlade in Narodnega vijeća slovesno proglasil zedinjenje neodvisne države Slovencev, Hrvatov in Srbov s kraljevino Srbijo v eno državo. Novoustvarjena država Jugoslavija pa se na znotraj nikakor ni mogla konsolidirati. Različni zgodovinski in kulturni razvoj je tekom stoletij ustvaril med sorodnimi narodni precejšnje razlike.

1. 1918 je srbski regent Aleksander pred zastopniki srbske vlade in Narodnega vijeća slovesno proglasil zedinjenje neodvisne države Slovencev, Hrvatov in Srbov s kraljevino Srbijo v eno državo. Novoustvarjena država Jugoslavija pa se na znotraj nikakor ni mogla konsolidirati. Različni zgodovinski in kulturni razvoj je tekom stoletij ustvaril med sorodnimi narodni precejšnje razlike.

1. 1918 je srbski regent Aleksander pred zastopniki srbske vlade in Narodnega vijeća slovesno proglasil zedinjenje neodvisne države Slovencev, Hrvatov in Srbov s kraljevino Srbijo v eno državo. Novoustvarjena država Jugoslavija pa se na znotraj nikakor ni mogla konsolidirati. Različni zgodovinski in kulturni razvoj je tekom stoletij ustvaril med sorodnimi narodni precejšnje razlike.

1. 1918 je srbski regent Aleksander pred zastopniki srbske vlade in Narodnega vijeća slovesno proglasil zedinjenje neodvisne države Slovencev, Hrvatov in Srbov s kraljevino Srbijo v eno državo. Novoustvarjena država Jugoslavija pa se na znotraj nikakor ni mogla konsolidirati. Različni zgodovinski in kulturni razvoj je tekom stoletij ustvaril med sorodnimi narodni precejšnje razlike.

1. 1918 je srbski regent Aleksander pred zastopniki srbske vlade in Narodnega vijeća slovesno proglasil zedinjenje neodvisne države Slovencev, Hrvatov in Srbov s kraljevino Srbijo v eno državo. Novoustvarjena država Jugoslavija pa se na znotraj nikakor ni mogla konsolidirati. Različni zgodovinski in kulturni razvoj je tekom stoletij ustvaril med sorodnimi narodni precejšnje razlike.

1. 1918 je srbski regent Aleksander pred zastopniki srbske vlade in Narodnega vijeća slovesno proglasil zedinjenje neodvisne države Slovencev, Hrvatov in Srbov s kraljevino Srbijo v eno državo. Novoustvarjena država Jugoslavija pa se na znotraj nikakor ni mogla konsolidirati. Različni zgodovinski in kulturni razvoj je tekom stoletij ustvaril med sorodnimi narodni precejšnje razlike.

1. 1918 je srbski regent Aleksander pred zastopniki srbske vlade in Narodnega vijeća slovesno proglasil zedinjenje neodvisne države Slovencev, Hrvatov in Srbov s kraljevino Srbijo v eno državo. Novoustvarjena država Jugoslavija pa se na znotraj nikakor ni mogla konsolidirati. Različni zgodovinski in kulturni razvoj je tekom stoletij ustvaril med sorodnimi narodni precejšnje razlike.

1. 1918 je srbski regent Aleksander pred zastopniki srbske vlade in Narodnega vijeća slovesno proglasil zedinjenje neodvisne države Slovencev, Hrvatov in Srbov s kraljevino Srbijo v eno državo. Novoustvarjena država Jugoslavija pa se na znotraj nikakor ni mogla konsolidirati. Različni zgodovinski in kulturni razvoj je tekom stoletij ustvaril med sorodnimi narodni precejšnje razlike.

1. 1918 je srbski regent Aleksander pred zastopniki srbske vlade in Narodnega vijeća slovesno proglasil zedinjenje neodvisne države Slovencev, Hrvatov in Srbov s kraljevino Srbijo v eno državo. Novoustvarjena država Jugoslavija pa se na znotraj nikakor ni mogla konsolidirati. Različni zgodovinski in kulturni razvoj je tekom stoletij ustvaril med sorodnimi narodni precejšnje razlike.

1. 1918 je srbski regent Aleksander pred zastopniki srbske vlade in Narodnega vijeća slovesno proglasil zedinjenje neodvisne države Slovencev, Hrvatov in Srbov s kraljevino Srbijo v eno državo. Novoustvarjena država Jugoslavija pa se na znotraj nikakor ni mogla konsolidirati. Različni zgodovinski in kulturni razvoj je tekom stoletij ustvaril med sorodnimi narodni precejšnje razlike.

1. 1918 je srbski regent Aleksander pred zastopniki srbske vlade in Narodnega vijeća slovesno proglasil zedinjenje neodvisne države Slovencev, Hrvatov in Srbov s kraljevino Srbijo v eno državo. Novoustvarjena država Jugoslavija pa se na znotraj nikakor ni mogla konsolidirati. Različni zgodovinski in kulturni razvoj je tekom stoletij ustvaril med sorodnimi narodni precejšnje razlike.

1. 1918 je srbski regent Aleksander pred zastopniki srbske vlade in Narodnega vijeća slovesno proglasil zedinjenje neodvisne države Slovencev, Hrvatov in Srbov s kraljevino Srbijo v eno državo. Novoustvarjena država Jugoslavija pa se na znotraj nikakor ni mogla konsolidirati. Različni zgodovinski in kulturni razvoj je tekom stoletij ustvaril med sorodnimi narodni precejšnje razlike.

1. 1918 je srbski regent Aleksander pred zastopniki srbske vlade in Narodnega vijeća slovesno proglasil zedinjenje neodvisne države Slovencev, Hrvatov in Srbov s kraljevino Srbijo v eno državo. Novoustvarjena država Jugoslavija pa se na znotraj nikakor ni mogla konsolidirati. Različni zgodovinski in kulturni razvoj je tekom stoletij ustvaril med sorodnimi narodni precejšnje razlike.

1. 1918 je srbski regent Aleksander pred zastopniki srbske vlade in Narodnega vijeća slovesno proglasil zedinjenje neodvisne države Slovencev, Hrvatov in Srbov s kraljevino Srbijo v eno državo. Novoustvarjena država Jugoslavija pa se na znotraj nikakor ni mogla konsolidirati. Različni zgodovinski in kulturni razvoj je tekom stoletij ustvaril med sorodnimi narodni precejšnje razlike.

Ljudje, ki umro za resnico postanejo nesmrtni; in če je ves narod zmožen umreti za resnico, bo tudi dosegel nesmrtnost v zgodovini. (Tagore).

Koledari

Petek, 1. grudnia: Eligit, škof; Natalija, sveta žena; Nahum, prerok; Kandida, m. Sobota, 2. grudnia: Biblijana, devica in mučenica; Evazij, škof; Blanka, kraljica; Adria, mučenica.

Dramsko gledališče

Zaprto.

Operno gledališče

Zaprto.

Kino Matica

»Serenada« ob 16 in 18.

Kino Union

»Majhna dekleta, velike skrbi« ob 16 in 18.

Kino Sloga

»Črna tala« ob 16 in 18.

Lekarniška služba

Nočno službo imajo lekarnarji: mr. Sušnik, Marjini trg 5; mr. Den, Gosposvetska cesta 4; in mr. Bohino, ded., Rimska cesta 31.

Večer glasbenih lepot

nudi IV. sinfonični koncert, ki bo prihodnji ponedeljek, 4. decembra, ob 18 v Unionu.

Radijski sinfonični orkester pod vodstvom svojega dirigenta Draga Marja Sijanca bo otvoril koncert a predlogo Wagnerjeve opere »Tristan in Izolda«, tej pa je obenem priključen poslednji prizor opere »Izoldina smrt«. V vsaj glasbeni literaturi ni dela, ki bi tako močno in tako presunljivo globoko zajel čustvo brepenjenja in ljubezni, kakor ta Wagnerjeva glasba, opjevajoča dve legendarni osebnosti bretonske pravljice. V naslednji točki, Brahmovem Koncertu za violino in orkester, bomo z veseljem prisluhnili umetnosti našega mladega mojstra Mirana Viberja, ki ga je Ljubljana pred leti spoznala še kot čudežno dete. Brahmov motivator mu bo nudil težko, a prav gotovo hvalažno nalogo, kopice pasov, melodij in glasbenih globin. Kakor koncert Čajkovskega, tako se namreč tudi Brahmov odlikuje po melodičnih krasotah, ki bodo zajele gotovo vsakogar. Po odmoru bo orkester izvajal Dvojakovo sinfonično pesnitev »Golobček« (Holoubek), ki glasbeno a lika snov istolmenja Erbenove balade. Večer bo mogočno zaključila Lisztova monumentalna skladba Tasso, ki opeva trpljenje in triumf tega slavnega pesnika.

Podrobnosti o sporedu bomo še priobčili. Za danes pa obištevno vladno opozarjamo, da mora koncert začeti točno ob 18, ter da bodo vrata dvorane med točkami zaprta. To bo točnim obiskovalcem gotovo po godu, običajni zamudniki pa se bodo nekoliko povzivali.

„RAST“

Je novi nabožni verski list, ki bo edini namesto doseđajega Bogoljuba, Katoliških misijonov, Glasnika presvetega Sreca Jezusovega, Salesijanskega vestnika, Cvetja s vrhov sv. Frančiška, Laške in Naše zvezde. List bo izhajal mesečno na 32 straneh, in sicer v obliki Slovenskega koledarja. Naročnina za tri mesece bo znašala 25 lir. Januarska številka bo izšla še pred božičem s pestro vsebino in z lepimi slikami. Novi list naročajo pri:

UPRAVA »RASTI« — LJUDSKA TISKARNA

Vsakdanja Ljubljana po kronistovih zapiskih

O skrčenem pobiranju smeti

So vsi dnevniki že 10. t. m. objavili opozorilo, da je bilo mestno županstvo primorano začasnoma zmanjšati število vozni-kov za pobiranje smeti, ker so vozniki zaposleni pri prepotrebem dovažanju drv za prebivalstvo Ljubljane. Ali se bo mor-da listi, ki se v tisku prižigajo zaradi skrčenja pobiranja smeti, sedaj odpovedati tudi kurivu? V opozorilu je bila izrečena tudi želja, naj si prebivalci prizadevajo, da bo čim manj smeti ter naj čim več odpadkov sežigajo. Zato je smeti naj od-dajajo smetarjem šele takrat, ko bodo za-boli polni, razen tega je bilo po svedu tudi omenjeno, da bodo smetarski nadzor-niki in vozniki obvestili hišnike o novi razporeditvi pobiranja smeti. Velika več-ina prebivalstva je omejitev pobiranja smeti sprejela z razumevanjem in uvi-devostjo ter večina gospodinj tudi sama pomaga, da je kljub zmanjšanemu številu voznikov mogoče smeti pobirati v redu.

Kislo zelje na trgu

Zivilski trg je bil zadnji novembra-sko sredo skromen, saj je tudi v mir-nih časih tržni vrvež ponehaval proti koncu vsakega meseca. Dohodek je bil, da je neka kmečka ženska prinesla in postavila na trg velik škaf domačega kislega zelja. Gospodinj se so jo hitro opazile in kot bi trenile, se je okoli nje napravila dolga vrsta. Nastalo pa je sprva pereče vprašanje, kje naj bo za-četek vrste. Vprašanje je bilo rešeno hitro. Vsiiljke so morale odnehati in se lepo zadržati postaviti v vrsto. Kislo zelje, ki je sedaj na trgu redko, je bi-lo hitro prodano. Zenska je zraven te-ga prodajala tudi lepe zeljate glave. Vse je šlo v denar. Tudi korenje, ki ga je imela v zalogi. Solate endivje je bilo na trgu malo. Druge zelenjave še nekam na izbiro.

Kakšne gobe prihajajo na trg?

Človek se prvič čudi vztrajnim ua-biralkam gob, da gredo ob slabem vre-menju v gozd po gobe, drugič pa se čudi tudi nekaterim gospodinjim, da kupujejo vsako vrsto gob, ko bi lahko vedele, da so nekatere zelo neprimad-ne pri pripravljanju. V sredo je bilo na trgu nekaj manj užitnih gob, ki jih

druga leta nikdo ni kupoval in jih tu-di nikdo ni prinašal na trg. So to neke vrste rumenim lisičkam podobne gobe, ki jih nabirale poznajo pod imenom »trobentice«. V knjigah o užitnih go-bah te gobe sploh niso navedene in pri-poročene. So zelo lesene in skuhanе dobe okus po žaganju. Toda, ker gre na trgu vse v denar, so bile tudi te manj užitne gobe hitro pokupljene. Sezona za mrznice in druge gobe je minila.

Zaradi poneybre eno leto

Na okrožnem sodišču pred sodni-kom-poedincem je bil neki krojaški mojster iz ljubljanske okolice obsojen zaradi prestopka poneybre na 1 leto strogega zapora, ker si je v času od marca 1943 do avgusta letos pridržal na škodo nekega zavarovalnega zavo-da zavarovalne premije v znesku 16 ti-soč 395 lir.

Slaba kupčija z zlato uro

Prišla je iz dolenskih krajev, iska-joč zavetja pred tolovaji v Ljubljani. Zenica je rešila nekaj dragocenosti. Po naključju se je seznanila z delo-mrzim Lojzotom Kržmanom, ki je pravi kriminalni tip in živi navadno od sleparij. Zenica mu je v svoji neizku-šenosti zaupala svojo zlato zapestao uro, da bi jo hranil. Slepar je kmalu nato uro prodal nekemu trafikantu za 3200 lir. Denar je zapravil v družbi malopridnih deklet. Sleparija je prišla na dan. Policija je prišla Kržmanca in ga izročila sodišču. Trafikantu pa so zaplenili zlato uro in jo vrnili ze-nici. Trafikant bo tudi imel sitnosti pred sodiščem zaradi nakupa zlote ure.

Dve novi kolesi ukradeni

Na Bleiweisovi cesti je bilo pred dnevi ukradeno moško kolo znamke Dürkopp s tovarniško št. 1.393.050. Kolo je bilo last Antona Dovča in vredno 15.000 lir. — Pred Figovcem je bilo ukradeno moško kolo »Sikere«, last Mirka Gornika in vredno 10.000 lir. Kolo nosi tovarniško št. 408.115.

Zaradi tatvine lesa obsojen

Doslej je bil nekaznovan, pošten in je s poštenim delom preživljal svojo družino tesar France, mož star 46 let.

Poziv

Ker je bil transport določen za 30. november 1944 ob 4.45 onemogočen, se vse osebe, ki so prejele odlok o obvezni službi glaseč se na gornji datum, poziv-ajo, da se dne 1. decembra 1944 ob 4.45 zberejo na glavnem kolodvoru. V pri-meru jutranjega alarma pa istega dne ob 13. uri.

Za Socialno pomoč

so darovali: trgovina Pengov, Ljubljana, Karlovska 19, namesto venca na grob pok. g. Draga Čeža 200 lir; Doroteja Friedrich, Ljubljana 500 lir; Aleksander M. Friedrich, Ljubljana — eksport lesa 2000 lir; Ivana Kueler, Ljubljana 200 lir; neimenovana družina iz Trsta 300 lir. — Vsem darovalcem iskrena zahvala.

Škofijska kronika

Imenovan je bil Franc Koretič, stolni kanonik v Ljubljani, za arhidiakona VI. arhidiakonata, za nadzornika verouka in verskih vaj na meščanskih, specialnih in strokovnih šolah v Ljubljani, ter za škof-ijskega voditelja in predsednika škof-ovstva Marijinih druž v škofiji.

Imenovani so bili: Karel Wolbang, sup-plement verouka na drž. realni gimnaziji v Novem mestu, za suplenta verouka na III. drž. moški realni gimnaziji v Ljublja-ni; dr. Anton Strle za kontrakt. verouči-telja na drž. realni gimnaziji v Novem mestu; dr. Franc Gnidovec, prefekt Za-voda sv. Stanislava v Ljubljani, za su-plenta verouka na škof. klasični gimna-ziji v Ljubljani; Viktor Pristov, kaplan na lgu, za prefekta Zavoda sv. Stanislava v Ljubljani; in Stanislav Erzar, kaplan v Stari cerkvi, za upravitelja te župnije.

Premečen je bil Leopold Čempa, župn. upravitelj v Stari cerkvi, na kaplanijo te župnije.

Izstopili so iz rednega dušnega pastir-stva in bili dodeljeni za izredno dušno-pastirsko delo: Ant. Pold, kaplan v Do-bropoljah, Matija Sink, kaplan v Fari pri Kostelu, in Jožef Solar, kaplan v So-dražici.

Naznanila ljubljanskih prireditev

Ope. no gledališče

Petek, 1. decembra: Zaprti.
 Sobota, 2. decembra, ob 16.30: »Januša, iz-
 ven. Cene od 60 lir navzdol.
 Nedelja, 3. decembra, ob 16.30: »Clivia, iz-
 ven. Cene od 60 lir navzdol.
 Janušek »Januša. Osebe: Januša - Heyba-
 lova, sorkovica Buryja - Karlovecova, star-
 ka Buryja - Golobova, Lata Klemea -
 Lipušek. Steva Buryja - Uršič, mlinar -
 Dolinar, ribar - Zupan, ribarica - Po-
 lšev, Karolka - Bukovecova, dekla - Sad-
 kova, Barena - Seneganičnikova, Jano, pa-
 gurek - Barbičeva, Dirigent dr. Svarg, re-
 žiser C. Dobevo.

P. n. gledališkim abonementom in drugim
 obiskovalcem sporoča uprava državnih gla-
 dališč, da Gledališki list preneha izhajati.
 Obenem sporoča, da bodo za posamezne abo-
 nementne prodaje za vsako premero se na-
 dalje izhajali v zvezi z letnim članki, ki
 se bodo bavili z označeno predstavo.

Dramsko gledališče

Petek, 1. decembra: Zaprti.
 Sobota, 2. decembra, ob 16.30: »Septembere,
 Reo. C.
 Nedelja, 3. decembra, ob 16.30: »Zlivenje je
 lepše. Izven. Cene od 40 lir navzdol.

Priljubljni premieri v Drami hosta Selme
 Lagerlöfova drama »Gösta Berlinga v dra-
 matizaciji Begovičeve in režiji Cirila De-
 bevena, ter češka vesoljstva avtorja Fr. Ka-
 svoboda »Poslednji mož, v prevodu in pri-
 redbi Frana Govekarja in režiji prof. Šesta.
 Marij Skala »Septembere, drama v 3
 dejanjih. Osebe: int. arh. Poljšček, stavbe-
 nik - Sever, Pavla, njegova žena - Mira
 Danilova, Danila, njuna hči - Majda Skr-

blškovna, Borut, njun sin - Starič, inž.
 Ivan Makovec - Jan, dr. Janjo Škodnik,
 zdravnik - Kovič, Marta Soljanova, tovar-
 narjeva žena - Ukmar, Boljarjeva, dr. Mir-
 ko Stembur, odvetoški pripravnik - Na-
 keret, Vlado Bošenčar, stud. tur. - Blaž,
 Majda Stoblačeva, stud. phil. - Svetelovč,
 Minka, Poljščekova sobarica - Pugičeva,
 Kralj: Ljubljana, časi leta 1938. Režiser M.
 Skrbinač, scena inž. E. Franč.

RADIO LJUBLJANA

Dnevni spored za 1. december:
 7 Poročila v nemščini - 7.10 Jutranci
 koncert, vmes 7.30 Poročila v slovenščini -
 9 Poročila v nemščini - 12 Napoved sporeda,
 nato opoldanski koncert - 12.30 Poročila v
 nemščini, poročilo o položaju in poročila v
 slovenščini - 12.45 Salonski orkester vodi
 A. Dermelj - 14 Poročila v nemščini - 14.10
 Vaška godba in sopranistka Strgar Branka,
 spremljata na harmoniki Avgust Stanek, na
 klavi Frane Stanek - 15 Prenos osrednjega
 nemškega sporeda - 17 Poročila v nemščini
 in slovenščini - 17.15 Glasbena medigra -
 17.30 Kmečki trio - 18 Komorni zbor - 18.30
 Iz našega leposlovja, Frane Ksaver Meško:
 Poglavlje iz povesti »Na Poljanah - 18.45 Al-
 lotria - 19.30 Poročila v slovenščini - 19.45
 Prenos branja članka ministra dr. Goebbelsa
 iz tednika »Das Reich - 20 Poročila v nem-
 ščini - 20.15 II. dejanje iz opere »Seviljski
 brivci - 22 Poročila v nemščini, napoved
 sporeda - 22.15 Malo kramljanja, malo pe-
 sanja, pesni orkester vodi D. Prevorsek -
 23 Prenos osrednjega nemškega sporeda.

Križanka št. 40

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11						12	
13	14				15	16		
17		18			19	20		
21	22		23	24	25			
26		27		28	29			
30		31			32	33		
	34							
35	36	37					38	
39	40	41			42			
43					44			

Ljubljani, 34. pisec satir, 35. okrajšan vez-
 nik, 37. patrona, 38. začetnici priimka in
 imena slov. pisatelja, 39. oblika osebnega
 zaimka, 41. jadranski otok, 42. odeja, 43.
 ognjenik v Italiji, 44. skrajšano žensko
 ime.

Navpično: 1. naslov zadnje »Svetove«
 knjige, 2. samoljubje, 3. latinska kratica
 za mesto pečata, 4. grška črka, 5. grška
 črka, 6. oksidirano železo, 7. dva enaka
 samoglasnika, 8. vrsta kmečkih delavcev
 ob žetvi, 9. razumnost, 14. dva enaka so-
 glasnika, 16. medmet, 18. začetnici imena
 in priimka pisateljice knjige »Pevček«,
 19. kemični znak za radij, 22. nemški
 predlog, 23. ime kartaginskega vojskovo-
 dje, 25. medmet, 27. svaženj drv, 28. obr-
 njeno, 31. češko moško ime, 32. staro le-
 seno orožje, 36. del cvetla, 38. gospodarska
 priprava, 40. dva enaka soglasnika, 42. za-
 četnici priimka in imena slov. skladatelja.

Rešitev križanke št. 45.

Vodoravno: 1. Niko Kuret, 9. okop,
 11. karo, 12. žrd, 13. bes, 15. kal, 16. na,
 17. Ulrik, 19. rs, 20. prestol, 22. Ca, 24.
 dno, 26. so, 27. bas, 29. los, 31. Velikovec,
 33. elan, 35. vode, 36. Rim, 37. ata, 39.
 Jan, 40. Anatolija.
 Navpično: 1. nožnica, 2. ikra, 3. kod,
 4. op., 5. uk, 6. rak, 7. erar, 8. Tolstoj,
 10. Kersnik, 13. Bled, 14. sito, 17. Ur, 18.
 ko, 20. pa, 21. L. S., 23. salama, 25. po-
 voj, 27. belin, 28. sin, 29. lov, 30. sedaj,
 31. vera, 32. cena, 34. sto, 37. at, 38. Al.

Marija Šmigovec

roj. Hauptman
 bivša upraviteljica Dnevnega
 zavetišča v Celju
 in njen mož, gospod

Viktor Šmigovec

Pokopali so ju dne 16. t. m.
 na Ponikvi.
 Zaljubljeni sestra:
 Pavla Sepejeva in sorodstvo.
 Ljubljana, Zagorje ob Savi,
 Celje, dne 30. novembra 1944.

Zalostnega srca javljamo, da
 nas je v 81. letu starosti za
 vedno zapustil naš ljubljani so-
 prog, oče, stari oče, brat, tast,
 stric in svak, gospod

Franc Marinc

mestni uslužbenec v pok.
 Pogreb dragega pokojnika bo v
 petek, dne 1. decembra 1944 ob
 16. uri z Zal. kapele sv. Fran-
 čiška k sv. Križu.

Ljubljana, Rogatec, Sv. Pavel
 pri Preboldu, 29. nov. 1944.

Ana roj. Mahr, soproga;
 Franjo, sin; Hermína, snaha;
 Kamilo, Marjan, vnuka
 ter družine Marince in Stefancioza

Za vedno se je poslovil od svoje
 ljubljene družine naš predobri,
 skrbni soprog in oče, gospod

Vendram Franc

šolski upravitelj v pok.
 Na zadnji poti ga bomo spre-
 mili v soboto, dne 2. decembra
 1944 ob 14. uri z Zal. kapele
 sv. Krištofa k sv. Križu.

Ljubljana, 30. novembra 1944.

Za njim žalujejo:
 Anica, soproga;
 inž. Dušan, sin; Dragica, hčerka
 in sorodstvo.

MALI OGLASI

V našem
 izšča
 KLETNI PROSTOR
 ali prazno sobo za
 shrambo kufur v centru
 mesta. Poudarje na
 upravo »Slov.« pod
 »Slov.« pod 10556.

SKLADIŠČE
 knjižna koli. samo da
 je suho iščemo za čim-
 prej. Naslov v upravi
 »Slov.« pod 10488.

Poizvedba
 LISTNICO
 usnjeno je zgubil re-
 ven dijak po Masary-
 kovih ali šmariški ce-
 sti do Kolinske tovar-
 ne v sred. opoldne.
 Najditelja prosim, da
 jo odda v vsebino ali
 pa samo dokumente
 v upravi »Slov.« De-
 nar za čepav je moja
 cela plača, naj si ob-
 drži za nagrado.

Kolasa
 DAMSKO KOLO
 dobro ohranjeno, pro-
 dam, Trubarjeva 21.,
 desno.

Kupimo
 Amerikansko GLAVO
 ter raznovrstno klu-
 čarstvo orodje in
 kupi Strojno tehnično
 pisarnjo, Rimska cesta
 št. 15.

GAJOLSE, SNEŽKE
 gojzreke zimске čev-
 lje za otroke in odr-
 le, rabljene in nerab-
 ljene kupi in plača
 dobro, prevzema tudi
 v komisijah prodaje
 isto tako tudi dežne
 plašče, trenčke in
 vetrne lopice. Hinko
 Privšek, komisijka tr-
 govine, Ljubljana, Gra-
 dišče št. 7 (nasproti
 Dramskega gledališča)

TEL. KINO »UNION« 22-21
 Danes zadnjičkrat
 Ljubozen star in mladib
 MAJUNA DEKLETA, VELIKE SKRBI
 Hannelore Schrott, Geraldine Katt, Fritz
 Odeimar, Hermann Braun
 Predstave ob 16 in 18.

TEL. KINO »MATICA« 22-41
 Čustveno globoko in zeta drama
 »SERENADA«
 Hilde Kralj Igo Sym
 Predstave ob 16 in 18.

TEL. KINO »SLOGA« 22-30
 Predvajanje podaljšano do
 vključno nedelje
 Posledice nedovoljene ljubavi v filmu
 »CRNI TALAR«
 Lotte Koch, Kirsten Heiberg, Richard
 Häusser.
 Predstave ob 16 in 18.

Umrla je naša zlata mama, stara
 mama in leta, gospa

Antonia Zörer

roj. Uršič
 Pogreb bo v soboto 2. decembra
 1944 ob 15. uri z Zal. kapele
 sv. Jožefa k sv. Križu.

Ljubljana, 30. novembra 1944.
 Franjo, sodnik, sin; Viktorija,
 hči; Frane, vnuk; Aleksandra,
 vnukinja.

Za vedno se je poslovil od svoje
 ljubljene družine naš predobri,
 skrbni soprog in oče, gospod

Vendram Franc

šolski upravitelj v pok.
 Na zadnji poti ga bomo spre-
 mili v soboto, dne 2. decembra
 1944 ob 14. uri z Zal. kapele
 sv. Krištofa k sv. Križu.

Ljubljana, 30. novembra 1944.

Za njim žalujejo:
 Anica, soproga;
 inž. Dušan, sin; Dragica, hčerka
 in sorodstvo.



66
 »Pojdimo torej nemudoma v Kvint-
 šjangle!«

Dospeli smo šele čez pet dni, ker
 so nam nagajali nasprotni vetrovi. Ko
 smo zavili v malo pristanišče, se nam
 je zdelo, da smo prišli v raj. Prijatelji
 se je smejali, kot ga nisem videl sme-
 jati se še nikdar poprej. Tudi jaz sem
 bil zelo vesel. Ker sva živela v nepre-
 stanem strahu, sva bila od tega kar
 izmučena. Izkrčala sva se v nadi, da
 se ne bova nikdar več vrnila na ne-
 srečno ladjo.

Starec nama je poskrbel snažno
 prenočišče in skladišče za najino blago.
 Najel je dve majhni bambusovi hi-
 šici, zavarovani pred tatovi z močno
 ograjo iz bambusa. Saj je znano, da na
 Kitajskem vsepoved uporabljajo bam-
 bus. Škoda, da ne delajo iz njega tudi
 ljudi, da bi tako ne bilo toliko tatov!
 Da bi se jih bolje ubranila, sva na-
 prosila krajevne oblasti, da so nama
 dale na razpolago stražnika, ki je stal
 s sulico v roki pred našim skladi-
 ščem.

Semenj je že končal pred nekaj
 dnevi, a kljub temu sta bili v prista-
 nišču še dve večji ladji in mala kitaj-
 ska džunka, natovljeni s kitajskim
 in japonskim blagom. Več kitajskih in
 japonskih trgovcev pa je še bilo na
 suhem. Tretji dan naju je krmar se-
 znanil s tremi misijonarji. Prvi je bil
 Francoz, po imenu oče Simon, eden
 Portugalec in eden Genovečan. Zadnja
 dva sta bila zelo stroga, medtem ko
 je oče Simon bil silno prijazen in lju-
 bezniv. Večkrat smo se sešli pri mizi
 in se pogovarjali o spreobrnjenju Ki-
 tajcev. Spoznal sem vzvišeno poztvo-
 valnost misijonarjev, ki so bili pri-
 pripravljeni žrtvovati vse, tudi življenje
 in prestatiti tudi najstrašnejše mučeni-
 šтво, da bi pridobili duše za Kristusa.

Očeta Simona so predstojniki po-
 slali v Peking, kamor je bil namenjen
 kakor hitro pride za njim tovariš, ki
 je imel dospeti iz Makaa. Večkrat me
 je nagovarjal, naj se mu pridružim in
 mi obljubil, da mi bo vodnik po ki-
 tajski prestolnici in da mi bo razkazal
 njene krasote.

»Predstavljaite si, če vam je mo-
 goče,« mi je dejal, »mesto tako veliko
 kakor vaš London in Pariz skupaj.«

Ko smo nekega dne bili po kosilu
 prav dobre volje in sta tudi ostala
 dva misijonarja postala bolj zgovorna,
 je oče Simon zopet prišel na dan s
 svojim predlogom. Mol prijatelj pa ga
 je vprašal za nagajivim nasmehom:

»Oče Simon, se mar ne bojite na-
 fine družbe?«

Redovnik je uganil namigavanje in
 je brez zadrege odvrnil:

»Nikakor se ne bojimo poštenih
 ljudi kot ste vi, ki so poleg tega še
 prijetna zaželena družba.«

Prijatelj pa ga je zavrnil z angle-
 ško robotostjo:

»Tedad se morava bati midva, ker
 sva krivoverca, zlohotno seme, kakor
 nas imenujete.«

Oče Simon pa se je zresnil in do-
 stojanstveno odgovoril:

»Če občujemo s pogani, ni nikake-
 ga razloga, da bi ne bili v prijateljs-
 kih odnosih do ljudi, ki kakor mi ve-
 rujemo v Kristusa. Sicer pa ni izklju-
 čeno, da vaju še spreobrnemo.«

»Ha, ha, ha!« se je zašmehal prija-
 telj, ki je nekoliko preveč pil. »Mar
 naju hočete zabavati na poti s pridri-
 gami?«

»Nikar se ne bojte. Preveč spoštu-
 jem vas in sebe, da bi hotel biti ka-
 kor koli vsiljiv. Pridružite se nam s
 popolnim zaupanjem in videli boste,
 da boste z našo družbo prav zado-
 voljni. Tudi mi bomo vaše ljubezne
 družine zelo veseli.«

Ob toliki ljubeznosti je tudi pri-
 jateljeva osatost izgubila moč. Jaz pa
 sem začel še bolj ceniti očeta Simona,
 ki me je spominjal na mladega prijate-
 lja duhovnika, ki je naredil toliko
 dobrega na mojem otoku.

Čeprav je bila želja, da bi videla
 Peking zelo velika in jo je še pove-
 čalo pripovedovanje očeta Simona in
 dejstvo, da se nama je nudila tako le-
 pa prilika, da to željo uresničiva, ven-
 dar nisva mogla zapustiti Kvintšjanga
 tako kmalu, ker je bilo treba prej pro-
 dati blago in ladjo, kar pa ni bilo ta-
 ko lahko, ker je bil kraj zelo majhen
 in zato trgovina le v majhnem obsegu.

Toda preden sva se sploh nade-
 jala, nama je stari krmar privedel ja-
 ponskega trgovca, ki je hotel vedeti
 kakšno blago imava na prodaj, po kak-
 šni ceni in še razne druge stvari, ki
 spadajo k trgovskim poslom. Blago mu
 je bilo všeč in tudi s cenami je bil
 zadovoljen. Ko sem videl, da gre kupi-
 tija tako zelo naprej, sem ga vprašal
 s pomočjo tolmača, če hoče kupiti
 tudi ladjo. Japonec pa je skomignil z
 rameni. Razumel sem pomen te kre-
 tnje, ne da bi mi bilo treba pojasniti.

A nekaj dni pozneje se je Japonec
 zopet prikazal v družbi misijonarja, ki
 naj bi bil za tolmača. Ta mi je zdaj
 povedal, da ni Japonec, s tem ko je
 zadnjič skomignil z rameni, hotel reči,
 da noče ladje, ampak da je ne more
 kupiti, ker ni imel več denarja. Želel
 pa je, da bi mu jo dala v najem, da
 odpotuje z njo na Japonsko, kjer jo
 natovori z blagom in nato odpluje na
 Filipine. Obljubil je, da bo plačal do-
 ločeno vsoto za najemnino, preden
 zapusti Japonsko. Ko pa se ladja
 vrne s Filipinov, jo bo kupil za ceno,
 za katero se lahko takoj pogodimo.



Stražnik s sulico v roki je stal pred
 skladiščem.

V tem predlogu je bilo toliko ne-
 gotovosti, da sem vprašal v italijan-
 ščini misijonarja iz Genove:

»Mu lahko zaupava?«

»Japonec si prej vzame življenje,
 kot pa bi prelomil dano besedo.«

Tedad mi je prišlo na misel, da bi
 tudi sam potoval na Japonsko in na
 Filipine. Prijatelj pa o tem ni hotel
 nič ališati. Razlog, da je nasprotoval
 tej moji želji pa je bil, da je bil pre-
 pričan, da najina ladja nosi nesrečo
 in da je zato potrebno, da se je čim-
 prej iznebiva. Nekateri ljudje, poseb-
 no mornarji, so zelo praznoverni.

(Dajte orihodniš.)

A. M. BASIČ:

NEDOLŽNA SEM!

17

Milan, 15. junija 1893.

Draga moja Doral!
 Moje trpljenje je brez kraja. Moč je
 je vrniti iz Pariza, oziroma iz Francoz
 sploh, ker se ni nikjer dolgo zadrževal.
 Kdo ve, kje vse se je klatil. Da bi bil
 ostal tam nekje za Alpami! Bi imela vsaj
 mir pred njim.

Ko bi ti bila tukaj, draga Doral! Itala
 ni skoraj nikdar doma, kadar je, je strah
 in trepet. Saj si ga je ogovoriti ne upam.
 Vse krivo razume, preobrača in narobe
 tolmači. Pa pušje in grozi. To je strašno
 življenje. Jaz sem sužnja pri tem norcu.
 Tudi tepe me, iz hiše pa ne smem
 nikdar.

Pišem mi o svojem Felicijanu. Blagor
 tebi, ki si srečna. Ko bi bila jaz prej
 semo slutila, kdo in kaj je Italo, bi ne
 bila zagazila v to nesrečo. Ampak sedaj
 je kar je...«

Milan, 23. februarja 1894

...Dobila sem fantka, draga Doral,
 all nisem srečna. Dete ni zdravo, razen
 tega pa mu je deana roka mnogo krajša.
 Pred porodom sem mislila, da bo Italo
 potem boljši z menoj. Sedaj pa to! In

pomisli, kak človek je on! Ko mu je Ka-
 tarina bila nekoč rekla, da bo sedaj sko-
 ro imel dediča, je bil zabrusil: Ena žlob-
 budra več v hiši!... Ko je Julij bil na
 potu, očeta nekaj dni sploh ni bilo na
 spregled. Šele potem je vprašal Katarino,
 kako je dete in ko mu ga je opisala, je
 pograbil klobuk z besedami: Dobra ma-
 mika naj pokveko kar sama obdrži!...
 Dragi Doral, tako je moje življenje...«

Eleonora je Dori v teku let poslala
 za velik zvezek pisem. Opisala je po-
 drobno svoje bridko življenje. V vsakem
 pismu isto žalovanje.

Tako ji je v oktobru 1899 spošila,
 da je bolehlj Julij, ki bi bil sam sebi
 za nadlogo, umrl. Omenila je, da niti to-
 liko ne žaluje za njim, ker je imel čisto
 očetovo tugo, a ga je on vključ temu
 čutil... Drugič ji je pisala, da Italo že
 čet dni leži in da se mu blede v vročici.
 Govori razne budalosti ter vidi povsod
 bele mihi in piskajoče črne kanarčke. Ko
 pa se zave, se mu hoče vedno znova ko-
 njaka.

Ob neki priložnosti je prijateljica ve-
 sela javila, da so ji našli nekaj dote.
 Previdni notar je bil namreč Julijev de-
 lež obrnil na materino stran... Potem

razkriva nekoč, da je izvedela o Italu
 grozne reči in prvi, da je propalica, in
 da tudi posli ne grejo že dolgo nič več.

S takimi izrazi se je javljala Eleonora
 Dori. To so vse bile samo za njo važne
 reči in ni treba čitatelja zadrževati s po-
 sameznostmi. Pismo pa, ki ga je napisala
 dne 1. junija 1909, moramo objaviti, ker
 spravlja v središče pozornosti tistega, ki
 je krivec neše žalost in daje povod za
 srečen razplet.

Milan, 1. junija 1909

Draga Doral!
 Zla usoda me je udarila. Jaz sem tako
 ubita, da bom težko mogla vse prav po-
 pisati. Zapiščajmo me moči. Ali morem ti
 vse opisati, ker mislim, da bo moje pismo
 jako važno za neko osebo, ki si mi
 ti bila o njej pravila.

Jaz sem vdova. In kakor sem ovdo-
 vela? Popisem ti:

Dne 14. maja okoli enajstih dopoldne
 se je ustavila pred hišo kočija. Videla
 sem jo, ali to ni nič posebnega. Ko pa
 sem začela zvonce in neko mehanje ne
 stopnicah, me je obšla huda slutnja. Od-
 prla sem: Grozila Dva človeka sta nosila
 Italo, na pol mrtvega. Trejti je pa stopal
 za njima. Jaz sem prestrašena zavpila,
 oni tretji pa pristopi in pravi: — Gospa,
 pri srcu je ranjen, a mislim da preboli.
 Tako je rekel zdravnik, ki je bil pri-
 toten. — Kak zdravnik? Kje? — se zava-
 zem. — Pri dvoboju. — Kdaj, a kom in
 zakaj? — ga zasvojim z vprašanji. —
 Snoči sem čital v kavarni, gospod Mar-

zucchi je pa igral v stranski sobi po
 svoji navadi. Tja sem stopil tudi jaz po-
 gledat igro. Najprej je dobival, potem se
 je pa obrnilo. Vrgel je vse na mizo in
 opolnoči je bilo precej denarja na kupu.

Nazadnje je besno zagnal še svoj drago-
 cen kronometer na mizo, pa je tudi tega
 zaigral. Ko ni imel ničesar več pri sebi,
 ga je nasprotnik porogljivo vprašal, če
 misli sedeti še morda založiti svojo čast.

Italo seveda ni bilo za šalo; zabrusil je
 tovarišu nasprotniku: »Jaz nisem Vi. Vi
 ste to že storili!« — Za odgovor je dobil
 strašno z

Obnova uničenih domov in naselij

Na razvalinah komunistične revolucije bomo postavili nove zdrave in lepe domačije

Človeštvo v teku vse svoje zgodovine še ni nikdar toliko trpelo, kakor v tej vojni. Res da so v tej svetovni vojni nastopila nova moderna sredstva, ki jih prejšnje vojne niso poznale, vendar moramo iskati glavni vzrok tako strašnega razaranja Evrope neke druge. Kako to, da so se nekateri odločili za uničevalno vojno in da brezobzirno rušijo vse, kar ni njihovo, pa naj ima kakšen vojaški pomen ali ne? Vzrok moramo iskati v modernem človeku, povedal pa ga je pred sedmimi leti Pij XI: »Če pa se ljudem iz-

trga celo božja ideja, tedaj nujno porivajo in posirove.«

V tej vojni gotovo največ trpe narodi, ki jih je zajel val boljševiških zločincev. Pregled boljševiških divljanj po raznih deželah Evrope nam to tudi potrjuje in kaže zanimivo ugotovitev: čim bolj se je katera država upirala vdoru komunizma, tem manj je njeno narodno premoženje trpelo škode. Narodom pa, ki so se dali vsaj začasno zapeljati komunističnim spletkam, so komunistični zločinci povzročili tako hude rane, da jih bodo v teku desetletij težko zacelili.

Imel čez vse delo pregled in tako zmogel uravnati in dovrševati najprej ona dela, ki so najnujnejša. Ta urad se bo moral zavedati treh nevarnosti, ki bodo grozile, da naša obnova ne bo dosegla tistega, kar od nje pričakujemo. Po končani vojni bo vse hotelo čimprej popraviti, kar je na njihovem premoženju uničenega ali poškodovanega. Vse te ljudi bo treba brzdati, da ne bodo drugih prehiteli z nepotrebnimi deli, in s posebnimi okrajnimi in občinskimi uradi voditi vse njihovo delo, da bodo vse kmetije v lepi soglasnosti hitele proti svojemu cilju — obnovi porušenega in uničenega. Druga nevarnost je v tem, da bo nastopilo pomanjkanje gradbenega materiala in delovnih moči. S tem bi nastopila fantastična konkurenca, kdo bo odnesel boljši del in kdo bo dobil zadostno število delavcev. Ta urad za obnovo domovine bo zato moral gledati, da bo imel edino on oblast nad gradbenim materialom in bo edino on tudi razporejal delovne moči, kjer bo pač najbolj potrebno. Tretja nevarnost je v tem, da bo vsak oškodovanec hotel čimprej dovršiti svoj dom, in če drugače ne bi bilo mogoče, si postaviti zasilno barto. Res je, da bo treba gledati na to, da bo vsaka družina čimprej dobila nad svojim domom vsaj streho. Gledati pa bo treba, da bodo domovi dovolj veliki in urejeni po vseh higienskih in praktično gospodarskih pravilih. To pa je tudi naloga današ-

notranji prostori dovolj svetli in zračni, 3. da bodo topli in 4. da bodo dovolj veliki in pravilno razdeljeni.

Vlaga je eden od največjih sovražnikov človeškega zdravja. Zato so vsa vlažna stanovanja kotilci najrazličnejših nalezljivih bolezni. Voda pa prihaja v stavbo na sledeče načine: 1. da prihaja skozi temelje, ker je hiša zgrajena pod višino talne vode, 2. čestava vsrkava vlago iz zraka in 3. če padavine pronicajo skozi slabo pokrito streho. Proti talni vodi zavarujemo hišo na ta način, da prekrijemo celotno zgornjo ploskev temeljev z asfaltno lepenco. Tudi zračna in svetla klet pod zgradbo zelo zmanjša vlažnost zgornjih prostorov, toda tudi kletna tla ne smejo ležati pod najvišjo gladino talne vode, temveč se morajo nahajati vsaj 50 cm nad njo. Tudi kmečke hiše morajo imeti žlebove z odtočnimi cevmi, kajti, če teče voda s strehe naravnost k temeljem, je to eden od glavnih vzrokov vlažnosti stanovanja. Tudi strehe kmečkih domov morajo biti krite z opeko. To bo kmetije zavarovalo pred vlago in jim tudi omogočilo, da si bodo brez strahu pred požarom napeljali elektriko.

Da bodo kmečke hiše zdrave, pa je potrebno, da bodo stanovanja čim bolj svetla. Največ svetlobe pride v tiste sobe, ki so obrnjene proti jugu. Pa tudi okna morajo biti dovolj velika, da dovajajo poleg svetlobe tudi dovolj svežega zraka.

Stanovanje pa mora imeti tudi primerno toploto. Da pa bo ostala v mrzlih zimskih mesecih toplota čim dalje v zakurjenih sobah, moramo pri graditvi hiše upoštevati, da bo poslopje stalo v zavetnem in vzvišenem ter suhem prostoru, da bodo zunanji zidovi zadosti debeli in da bodo sobe imele dvojna okna.

Cilj obnove požganih kmetij mora biti, da bodo nove hiše zdrave in bolj urejene, kakor so bile doslej. V ta namen smo navedli tudi vse potrebe, ki jih moramo pri gradnji hiše upoštevati. Pri tem pa nam bodo veliko koristile tudi izkušnje tujih strokovnjakov.

Da bodo nove kmetije prinašale kar največjo gotovost zdravega stanovanja moramo gledati, kako in kje bodo postavljene hlevi in stanišča. Doslej smo imeli po Dolenjskem in Beli Krajini večina take kmetije, ki so imele hleve pod družinskim stanovanjem. Smrad gnoja je tako seveda prihajal tudi v družinsko stanovanje, kar je seveda povzročalo množico mnogih bolezenskih bacilov. Pri gradnji novih kmetij moramo gledati na sledeče točke: po možnosti naj bo hlev v drugem poslopiju kakor pa družinsko stanovanje. Če pa to ni mogoče, je pa na vsak način treba doseči, da bo hlev

na drugi strani poslopja, ne pa neposredno pod družinskim stanovanjem. Pri gradnji hleva moramo gledati na svetlobo, preglednost in čistočo, zmereno toploto in suhost hleva. Svetloba uničuje bolezenske bacile, povečava mlečno produkcijo krav in daje pregled čez prostor, da ga laže čistimo. Zato pa mora imeti hlev zadosti oken in dovolj velika vrata. Da bosta mogla vladati v hlevu potrebna preglednost in čistoča, so potrebne jasne točnice rešitve in prostorska ločitve razne vrste živine. Tudi v svinjskih hlevih mora vladati čistoča in je popolnoma napačno mnenje nekaterih, če da se svinje dobro počutijo v nesnagi in blatu.

Lepota novih domov

Paziti pa bomo morali, da bomo poleg zdravih domov gledali tudi na zunanjo lepoto na novo postavljenih hiš. Ko bodo naše vasi snažnje in lepe urejene, jih bodo tuji v poletnih mesecih še z večjim veseljem obiskovali kakor so to delali pred vojno. Zato pa moramo gledati, da bodo nove kmetije ohranile vse tiste svoje lastnosti, ki so značilne za naše kmečke hiše. Posnemanja mestnih zgradb se je treba brezpogojno izogibati. Stanovajske hiše lahko pozitivno s pripravo in smotno razporeditvijo oken, z uporabo polkne, z enostavnim beljenjem itd. Najvidnejša značilnost za naše kmečke domove so okna. Tudi nove hiše bodo morale ohraniti okna s posebno skrbno izdelavo polkne. Hleve bomo gradili preprosto, vendar tako, da bomo dosegli enotnost pri celokupnem učinku, zlasti če sta stanovjsko in gospodarsko poslopje pod skupno streho. Da se bodo nove kmetije zdele kakor majhni dvorci, jih mora krasiti smotrna zasaditev drevja, ki nudi obelom varstvo proti burjam. Mislimo, da bomo tudi na kmetijo obdajajoče plove in na s smotno urejeno tehniko izdelane kozolce.

Ako bodo nove kmetije na ta način urejene, bo kmet kmalu pozabil na vse prestane težave in trpljenje, ki mu ga je povzročil protinarodni boljševizem. Kmetije bodo sredi bogatega drevja kakor dvorci zase. Obrat na kmečkem domu bo čim bolj ekonomičen. Kmet bo zopet pomenil v narodnem gospodarstvu tisto, kar je pomenil in kar tudi mora pomeniti — stebler narodnega življenja, ki zalaga vse sloje s sadovi svojega dela in z novimi neizčrpnimi močmi svojega naraščanja. Če bodo naše kmečke družine kmalu po vojski dobile zopet svoje lastno srečno zatočišče, bo gotovo sreča naroda po prestanem naporu boja s komunizmom tako velika, kakor jo sedaj v teh težkih časih pričakujemo.

Trpljenje našega naroda - zaradi komunizma

Z žalostjo moramo priznati, da se je tem nesrečnim narodom pridružil tudi naš mali slovenski. Še nikdar nismo trpeli tako groznih dni, kakor nam jih pripravljajo sedaj že tri leta odpadniki slovenskega naroda pod vodstvom boljševiške Moskve. Saj so že bili pri nas hudi časi, divjale so tudi državljanske vojske, ko se je kmet uprl graščaku in zahteval parvice, ki so mu jih priznavali stari urbarji, po naših vaseh in mestih je že razsajala črna bolezen kuga, v mnogih evropskih vojnah so morali slovenski možje in fantje v težkih bojih dati svoja

50.000 govedi, 40.000 prašičev, zaradi komunističnega divjanja in brezsmiselnega streljanja na potniške vlake so italijanske oblasti posekale okrog 1.200.000 km² gozda. Kako hudo škodo je zaradi tega trpela slovenska zemlja, naj navedemo samo primer Bele Krajine. Edini vzrok, da belokranjska gruda ne pokaže vse svoje kraške narave, so obširni gozdovi, ki skrivajo pod seboj kraški svet. Ko so sovajci zaradi komunističnega streljanja sto metrov na vsako stran proge posekali vse drevje, se je po prvih deževnih dneh pokazal izpod majhne plasti zemlje



Eines von vielen verbrannten slowenischen Heimen. — Eno od nešteti slovenskih pogorišč.

življenja. Vendar se vsi ti strašni dogodki ne morejo meriti z današnjimi, ki so jih zakrivali komunistični roparji, požigalci in morilci. Kdor je v zadnjih letih hodil po naši trpeči zemlji, se mu je moralo oko neprestano žalostno ozirati za mnogimi sledovi komunističnega divjanja, ko so komunisti uničili vse, kar ni bilo poslušno njihovim agitacijskim lažem. Uradne statistike, kolikor se pač morejo natančno ugotoviti, so pokazale, kako strašno škodo je v zadnjih letih trpel slovenski narod. Komunisti, ki so zlasti v začetku na vsa usta govorili, da so pripravljene za svobodo in blagostanje svojega naroda žrtvovati celo svojo kri, so kmalu pokazali v dejanjih, kakšen obraz misli prinesli verni slovenski zemlji brezbožni komunisti. Narodno premoženje je v zadnjih letih utrpelo nad 3 milijarde škode. Porušenih je bilo okrog 4000 kmečkih poslopij in 6000 gospodarskih poslopij, 45 šol in 61 javnih zgradb. Zaradi komunističnega ropanja in požiganja je moral slovenski kmet žrtvovati okrog

kraški kamen. Belokranjski kmetje so ob tem zatrepetali. Če bi to trajalo več let, bi nastala v belokranjskih gozdovih taka škoda, da bi jo bilo težko popraviti. Ko je v mirni dobi prišel popotnik z vlakom v Belo Krajino, so se mu odprle nad njim in pod njim daleč v dolini obširne zelene ploskve vinogradov. — V Beli Krajini danes skoraj ni vasi, ki ne bi nosila znakov požiganja in ropanja. Skoraj polovico vasi Bele Krajine pa je popolnoma uničenih, kmetije pa požgane. Po razpadu italijanske vojske pa so komunistične tolpe tako rekoč čisto izbrisale sled, da je kdaj tekla po Dolenjski in Beli Krajini železnica, ki jim je bila edino okno v svet. Komunisti so porušili brezobzirno vse večje hiše in javna poslopja, uničili vse mostove. Veliki viadukt pri Semiču, največji ponos Belokranjcev, je bil popolnoma uničen. Na Slovenskem so komunistične tolpe v letih »osvoboditve« povzročile narodu toliko škode, da se mu bo poznala gotovo še 20 let po koncu vojne.

nje četrtkov strani — pokazati, kako naj bodo postavljena nova kmečka naselja in kako naj si gospodarji urede svoja stanovajska in gospodarska poslopja.

Do časov nekaj let pred to vojno se nihče od Slovencev ni prizadeval, da bi izdelal vsaj nekaj načrtov vzornega kmečkega doma. Naši kmetje so bili pri gradnji svojih domačij po navadi prepuščeni lastni uvidevnosti. Zato so bili v večini naši kmečki domovi zgrajeni nesmotno in brez upoštevanja zdravstvenih načel. Ko je danes zaradi komunizma pri nas toliko kmetijskih domov uničenih ali pa vsaj delno porušenih, moramo pri tej priliki, ko bomo znova gradili kmetije in cela naselja, izrabiti priložnost, da bodo kmetije gradili nove domačije s pomočjo vseh zdravstvenih in praktično gospodarskih načel.

Ze to ni vseeno, kje naj bodo kmečka naselja postavljena. Ob tej priliki naj omenimo, koliko različnih načinov lege moramo pri graditvi hiše upoštevati. Razlikujemo krajevno lego, lego glede na sestavo tal, lego glede na strani neba ter lego glede nevarnosti pred požarom.

Največje važnosti je gotovo krajevna lega, kajti od nje zavisi, kakšne zveze in kakšne zmožnosti bo novo naselje imelo za promet z ostalim svetom. Nova naselja se morajo zato ozirati, da bodo 1. čim bližje glavnih prometnih cest in 2. da bodo čim bolj primerno postavljena z ozirom na lego bližnjih polj. Le če bodo imele kmetije dobre zveze s svojimi polji in če bodo ta čim bolj strnjena skupaj, bo naše gospodarstvo moglo uporabljati s pridom nove stroje in bo s tem delo na polju veliko olajšano, pa tudi plodovitejše.

Legi glede na sestavo tal je važna zaradi tega, da ostanejo kmetije in pod v sobah suhi in zavarovani pred različnimi dotoki vode. Tudi lega glede na strani neba ima pri graditvi hiše veliko važnost, kajti ni vseeno, ali je jutranje ali dopoldansko sonce s pridom izkoriščeno ali pa popolnoma zanemarjeno.

Večjo važnost nasproti požaru dosegemo, če razmestimo posamezne gospodarske prostore v ločenih poslopijih z zadostno medsebojno oddaljenostjo treh do 10 metrov. Tega pa si seveda majhne in srednje kmetije pri nas ne morejo privoščiti. Zato skušajmo pri zazidavi stanovanj in gospodarskega poslopja pod skupno streho to nevarnost omiliti na ta način, da ločimo podstrešja s požarnimi zidovi.

Naš cilj: zdrava kmečka hiša

Ko bodo naši kmetje postavljali nove domačije, bodo morali paziti na tri stvari, ki jih bodo morale upoštevati gotovo vse na novo zgrajene hiše: 1. zdrava kmečka hiša, 2. zdravi in vzorno urejeni hlevi in 3. vzorno urejena gnojišča.

Da bodo kmečke domačije v resnici zdrave, moramo gledati predvsem, da bodo 1. popolnoma suhe, 2. da bodo

Za gospodarsko obnovo domovine

V ljubezni do domovine in v skrbi za naše bodoče narodno življenje so se mnogi naši ljudje z vsem delom posvetili delu za obnovo porušenih slovenskih domačij, pa tudi za obnovo vsega našega naroda, tako duhovnega kakor tvarnega življenja. Ze sedaj stopajo pred nas mnogoštevilni problemi, ki segajo na vsa področja narodnega življenja. Treba bo obnove povsod, kakor je tudi boljševizem segel s svojim razkrojem v vse celice narodovega življenja.

Pripravljati se moramo za bodoče čase po končani vojni in po končnem uničenju komunizma, ko se bo vse hotelo čimprej posvetiti novemu življenju, da čimprej nadomesti tisto, kar je zaradi revolucije moralo propasti ali pa prenehati. Mnogi strokovnjaki so po naših dnevnih in strokovnih listih že začeli to silno važno vprašanje obnove narodnega življenja. Kakor se je iz njihovih razpravljanj doslej spoznalo, bo treba takoj po končani vojni s komunizmom začeti z delom na vseh področjih našega življenja. Mislimo, da bomo morali na kulturno in gospodarsko obnovo našega podeželja. To sta dve glavni veji, v katerih smer bo morala seči naša obnova. Ti dve veji pa imata vsaka še celo vrsto pododdelkov, ki jih naj na kratko naštejemo.

Kulturna obnova bo morala upoštevati, da je v teku komunistične revolucije bilo uničenega mnogo gradiva, s katerim se je naše narodno kulturno bogastvo ponašalo. Gledati bomo morali, da ne bomo šli mimo vsega tega. Poiskati bo treba vse, kar je v nevarnosti, da se izgubi, in te vrednote znova ustvarjati. Naše narodno bogastvo je v teku tega komunističnega divjanja trpelo veliko škodo. Brezobzirno je bilo uničeno mnogoštevilno pohištvo starih kmečkih doma-

čij, uničene so bile slike, noše, kipi, oprema, orodje, od katerih je vsako nosilo posebne svojske znake, ki so pričali o kulturni višini našega naroda.

Iz gospodarskega področja naj na kratko omenimo obnovo vinogradov. V teku zadnjih let je donosnost naših vinogradov občutno popustila. Včasih je Dolenjska dajala na leto približno 15—20 milijonov litrov vina. To vino je prinašalo okrog 50 milijonov trt. Danes so številni vinogradi popolnoma porušeni ali pa požgani. Središča teh vinogradov, zidavnice, pa so skoraj v večini uničene. Slovenske domačije v oddaljenih hribih morajo že dalj časa prenašati komunistično strahovanje. Prepovedana jim je vsaka zveza z ostalimi rojaki, tako da v zadnjih letih celo galice niso mogli dobiti, da bi škropili svoje trte, kar je za donos vina neobhodno potrebno. Ze sedaj moramo misliti, da bomo čimprej nadoknadili vse one trte, ki so v času komunističnega divjanja bile uničene. Ob tem pa bo treba skrbeti, da bodo naši kmetje sadili le takšne mladike, katerih vrste so preizkušene in je dognano, da so za našo zemljo najbolj primerne.

Skoraj enak problem je obnova posekanih gozdov. Na vsak način je treba misliti na to, da bomo vse poseke zopet zasadili s primernim drevjem in tako obvarovali deželo pred nevarnostjo kraških pojavov v nekaterih delih naše zemlje. Vsekakor pa ne bo vseeno, kakšno drevje bodo v svojih posekanih gozdovih kmetje sadili.

Najvažnejša pa je obnova naših porušenih naselij in požganih kmetij. To je eno najvažnejših vprašanj in ga mislimo zato danes podrobno obdelati. Za vso obnovo našega narodnega življenja pa bo treba primernege reda. Vodstvo vsega obnovitvenega dela mora preiti v ene roke ali en urad, ki bo

Na razvalinah bo zraslo novo življenje

Z žalostjo gledamo našo črno preteklost, ki so nam jo pripravili oni, ki so govorili, da nam prinašajo svobodo. Misli mnogih pa se s skrbjo ozirajo v bodočnost in se sprašujejo, kaj bo zraslo na teh strašnih razvalinah hiš in življenj, katere je povzročil brezbožni zločinski komunizem. Bo sploh moglo kaj zrasti na tako velikih razvalinah ranjenega naroda? Ob tem se spomnimo besed velikega francoskega filozofa Pascala, ki je dejal: »So razvaline, ki pomenijo smrt, a so tudi druge, ki pomenijo življenje.« Kaj nam pomenijo razvaline, ki jih je povzročil komunizem? Mi smo prepričani, da bo na njih zraslo novo življenje, pa čeprav je komunizem ropal, moral in poizigal z enim samim namenom, da bi uničil vernemu slovenskemu narodu življenje.

Se nas čakajo težki dnevi, ki bodo ostali težki še tudi po zmagi nad komunizmom. V resnici bomo morali napeti vse sile, da bomo čim prej obnovili vse uničeno javno, gospodarsko, zasebno in družinsko življenje. Tudi v onih dneh po zmagi nad komunizmom bo potrebno sodelovanje vsega naroda, takrat bomo le s skupnimi močmi zmogli vso težo obnove, ki nas še čaka. Vendar si moramo na koncu zapomniti še sledeče: Če hočemo, da bo našemu narodu zasijalo novo življenje, moramo delati ne le za obnovo najrazličnejših področij življenja, temveč tudi za tisto obnovo, ki je temelj srečnega življenja. Ko govorimo o obnovi, moramo enodušno tudi priznati, da nam bo potrebna še ena obnova: obnova nravi. Sele ko bo ta izvršena, bo stopil naš narod v novo življenje poštenosti, blagostanja in sreče.



Das brachten uns die kommunistischen Befreier. — To so nam prinesli komunistični osvoboditelji.